

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

6 maart 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, en tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de muskusratbestrijding

Interpellatie van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanbesteding van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties

Interpellatie van de heer Francis Vermeiren tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanpassing van de prijs voor het waterverbruik en de gevolgen voor de verbruikers

Interpellatie van de heer Bruno Tobback tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de gevolgen van de nieuwe regeling inzake de waterheffing en de gratis levering van drinkwater

Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Jacky Maes tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de opvolging van de schaderegeling met betrekking tot het Duinendecreet

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de productie en opslag van gevaarlijke stoffen in de Antwerpse havenregio en de gevolgen voor milieu en veiligheid

Bijlage

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Donderdag 6 maart 1997

VOORZITTER : De heer Dirk Van Mechelen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.34 uur.*

Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, en tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de muskusratbestrijding

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Dua tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, en tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de muskusratbestrijding.

Mevrouw Dua, zoals u weet is afgesproken dat er telkens één minister zou antwoorden op interpellaties die aan meerdere ministers zijn gericht.

Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijn interpellatie betreft een op het eerste gezicht vrij triviaal onderwerp, namelijk de muskusratbestrijding. Toch is dit dossier niet onbelangrijk, in die zin dat er relatief veel geld mee is gemoeid, dat er zeer veel instanties bij zijn betrokken en dat zich op het terrein nogal wat problemen voordoen.

De aanleiding voor deze interpellatie is een artikel – begeleid door een persconferentie – van het Koninklijk Belgisch Verbond tot Bescherming van de Vogels, die dit probleem heeft aangekaart. De pers heeft hier uitgebreid aandacht aan besteed. Op de conferentie werden een aantal specifieke vragen gesteld en opmerkingen geformuleerd ten aanzien van de beleidsverantwoordelijken. Ik denk dan ook dat het nuttig is de reactie van de minister op deze opmerkingen te vernemen.

Het klopt dat er binnen de Vlaamse regering twee ministers verantwoordelijk zijn. Ik heb hen derhalve laten kiezen wie zou antwoorden. Ik vermoed dat de minister ook wel enigszins zal antwoorden in naam van zijn collega.

Mijnheer de minister, voor alle duidelijkheid, ons uitgangspunt is in elk geval dat muskusratbestrijding nodig is. Daarover mag geen misverstand bestaan. Het betreft hier een diersoort die niet inheems is, maar die werd ingevoerd uit Noord-Amerika. Iedereen weet dat een teveel aan muskusratten nefaste gevolgen kan hebben : het zijn immers vrij actieve dieren op het vlak van graafwerken in dijken, oevers en waterkeringen. Gaat men niet over tot bestrijding, dan kan dat enorme problemen opleveren. Het verhoogt het risico op overstromingen, verzakkingen en dies meer. Naar verluidt brengen deze dieren zelfs bepaalde ziekten, zoals de varkenspest, over. Ik weet niet of dit waar is, maar ik heb het alleszins ergens gelezen. Ook bestaat het gevaar dat ze, bij grote concentraties, schade kunnen veroorzaken aan landbouwgewassen. Over de noodzaak tot bestrijding is iedereen het dus eens. Als er dan bestrijding nodig is, dan gebeurt dat naar onze mening het best in goede omstandigheden, met zo weinig mogelijk neveneffecten en op een zo effectieve en functioneel mogelijke wijze.

Er zijn blijkbaar een aantal problemen op het terrein. Eerst en vooral is er de versnippering, wat een gebrek aan efficiëntie tot gevolg heeft. Er zouden ongeveer 400 overheden betrokken zijn bij de muskusratbestrijding. Eerst en vooral is er het gewest, met twee departementen, dan zijn er alle provincies, alle gemeenten, de polders en wateringen enzovoort. Telt men daar dan nog de privé-firma's bij die in dat verband worden ingeschakeld, dan moet men besluiten dat het aantal betrokkenen vrij hoog oploopt. Ondanks het feit dat de bestrijding gepaard gaat met een enorme inzet van middelen en instanties, verloopt ze op het terrein niet goed :

Dua

dat is de realiteit. De KU Leuven heeft – als ik me niet vergis in uw opdracht – een studie gemaakt over de bestuurlijke organisatie van de muskusratbestrijding : een dikke turf waarin eigenlijk staat dat het compleet misloopt. Dit is vooral te wijten aan het feit dat men tot een vorm van lintbewerking overgaat. Dit wil zeggen dat men de bestrijding aanpakt over een bepaalde lengte van een waterloop, en dit bijvoorbeeld op het grondgebied van een gemeente – als het een gemeentelijke instantie is – of van een provincie. De instromende waterlopen worden echter niet noodzakelijk eveneens behandeld, wat natuurlijk tot gevolg heeft dat er voortdurend migraties plaatsvinden. Deze aanpak is dus helemaal niet doeltreffend. Dikwijls worden bepaalde delen ook tweemaal aangepakt, zowel door het gewest als door de gemeenten, terwijl er daarnaast gebieden zijn die helemaal niet aan de orde komen. Uiteraard gaat hierdoor de bestrijding helemaal de mist in.

Een ander probleem is dat de bestrijding niet gebeurt op een uniforme manier, bijvoorbeeld op verschillende tijdstippen : dit betekent dat een bepaalde gebied in een bepaalde periode goed wordt behandeld, terwijl een aangrenzend gebied in dezelfde periode helemaal niet wordt behandeld, met migratie als gevolg. Hoe dan ook, dit gebrek aan coördinatie kost enorm veel geld. In vele gemeenten is een bestrijder halftijds in dienst, maar als die gemeenten grenzen aan een gemeente waar er helemaal niemand voorhanden is, dan betekent het dweilen met de kraan open. Kortom, de manier waarop de bestrijding in Vlaanderen wordt aangepakt, is enorm chaotisch en werkt helemaal niet.

Een tweede element is de hieraan verbonden kostprijs. Natuurlijk maakt de aanwezigheid van privépartners het zeer moeilijk om in te schatten hoeveel geld in Vlaanderen uiteindelijk wordt besteed aan de muskusratbestrijding. Een globale schatting gewaagt echter van 600 tot 800 miljoen frank per jaar. Aangezien er ongeveer 100.000 dieren per jaar worden gevangen, komt dit neer op 8.000 frank per exemplaar. Dit is veel te duur : het zou zeker op een goedkopere manier kunnen gebeuren. Voor het Vlaams Gewest gaat het om 338 miljoen frank, een bedrag dat wordt verdeeld over Aminal zowel als over Openbare Werken.

Daarnaast zijn er nog eens 38 muskusrattenvangers in dienst. Als overheidspersoneel betekent dit nog maar eens een bijkomende kostprijs. Opmerkelijk is dat de middelen van de Vlaamse administratie

worden toegekend aan een zeer beperkt aantal privé-firma's, die de klus dan maar moeten klaren. In Vlaanderen zijn ongeveer vier firma's op dit vlak actief. Wat effectiviteit betreft, rijst hier dan natuurlijk ook een groot probleem. Willen deze firma's hun bestaansreden niet in het gedrang brengen, dan moeten er nog genoeg muskusratten overblijven en hebben ze er alleen maar voordeel bij om hun werk eigenlijk niet erg goed te doen.

Minister Theo Kelchtermans : Mochten er geen problemen meer zijn, dan zijn wij in feite ook overbodig.

Mevrouw Vera Dua : Ik ben er niet zo happig op om onszelf met muskusratten te vergelijken. Ik denk dat wij niet zo schadelijk zijn. Alhoewel... (*Gelach*)

In elk geval is er toch een probleem met de contracten die werden afgesloten en dateren van 1989, toen dit alles nog een federale materie was. Zoals u weet, werden die contracten in zeer dubieuze omstandigheden afgesloten. Momenteel ligt er in dit verband nog steeds een dossier voor bij het Hoog Comité van Toezicht. Een van de belangrijkste punten van kritiek op die contracten, waar men toch blijkbaar nog aan vastzit, is het feit dat ze geen resultaatsverbintenis impliceren. In feite hebben die firma's dus vrij spel en krijgen ze hun geld zonder te moeten bewijzen dat de situatie op het terrein verbetert.

Een derde probleem is de manier van bestrijden. Dit gebeurt allesbehalve selectief. Men gebruikt meestal klemmen, terwijl op bepaalde plaatsen ook nog veelal giftig lokaas wordt gebruikt. Zowel de klemmen als het lokaas geven aanleiding tot zeer veel andere vangsten, vooral dan van watervogels. Daarover heb ik u trouwens een aantal schriftelijke vragen gesteld. Het is opvallend dat dit niet of slecht wordt bijgehouden : niemand is in feite echt geïnteresseerd in het aantal bijvangsten bij deze bestrijdingsvorm. Maakt men bovendien gebruik van giftig lokaas, dan scheidt dit nog eens supplementaire risico's voor het milieu. Natuurbehoudsverenigingen dringen dan ook al lang aan op het toepassen van een andere, meer efficiënte en minder schadelijke bestrijdingsmethode.

Mijnheer de minister, wat dat betreft, is er goed nieuws, in die zin dat er inderdaad een alternatief bestaat. Het is een goed alternatief en het wordt in Limburg al toegepast : op dit vlak scoort deze provincie zeer goed. Blijkbaar met steun van het provinciebestuur, werd een nieuw soort van instrument ontwikkeld, de buisfuijk genaamd. Ik heb er

Dua

helaas geen meegebracht, omdat het te omvangrijk is om mee te kunnen nemen op de trein. In elk geval, dit vangmiddel vervangt elk ander tuig op het terrein en heeft vele voordelen. Er zijn geen bijvangst, het kan het hele jaar door worden gebruikt en het is onzichtbaar, wat betekent dat het niet kan worden gestolen of aan vandalisme ten prooi vallen. Het is bovendien weinig arbeidsintensief. Er is geen specifieke opleiding voor nodig, en men maakt al evenmin gebruik van gif of klemmen. Het is zeer goedkoop en schijnt tot in der eeuwigheid mee te gaan. Met andere woorden : deze bestrijdingsmethode schijnt werkelijk een spectaculaire vondst te zijn. Ze is ook doeltreffend. In Limburg heeft men kunnen vaststellen dat de muskusrattenpopulatie op drie jaar tijd met meer dan de helft is verminderd. Onlangs heb ik gehoord dat de provincie Oost-Vlaanderen ook is overgeschakeld op dit systeem. Er is zeer veel interesse voor, ook van privé-personen en van het buitenland. Men heeft een innoverend instrument ontwikkeld, maar jammer genoeg is het Vlaamse Gewest de enige instantie die er geen gebruik van wil maken, wat natuurlijk te betreuren valt.

De heer Francis Vermeiren : Deze mensen willen de ratten niet uitroeien.

Mevrouw Vera Dua : Inderdaad, ze hebben er alle belang bij om slecht en vooral duur te werk te gaan. De minister zal daar waarschijnlijk wel uitleg over kunnen geven. Mijn conclusie is dat de muskusrattenbestrijding niet efficiënt gebeurt, en heel veel geld kost. Daarom stel ik u de volgende vragen, mijnheer de minister. Is het niet mogelijk om een coördinatie tot stand te brengen tussen de verschillende instanties die de problematiek volgen ? Dat zou kunnen gebeuren per stroomgebied, in plaats van stukjes stroom apart aan te pakken. Men zou kunnen kiezen voor één instantie voor heel Vlaanderen, eventueel één overheid die zich bezighoudt met deze bestrijdingsvorm, bijvoorbeeld het Vlaams Gewest. Welke opvolging werd er gegeven aan de studie van de KU Leuven die duidelijk heeft aangetoond dat er dringend maatregelen moeten worden genomen ? Waarom schakelt het Vlaams Gewest niet over op het Limburgse systeem ? Dan zou men kunnen werken met eigen personeel, wat goedkoper en efficiënter zou zijn. In dat geval neemt men gewoon een aantal muskusrattenvangers in dienst, die overal actief kunnen worden ingezet. In Nederland laat men bijvoorbeeld ambtenaren instaan voor deze problematiek.

Hoe zit het met de lopende contracten ? Wanneer vervallen ze ? Kan men ze eventueel annuleren of aanpassen ? Is er een resultaatsverbintenis opgenomen of is men dat van plan ? Is er al een uitspraak van het Hoog Comité van Toezicht over de dubieuze omstandigheden waarin deze opdrachten werden toegekend ? Mijnheer de minister, ik stel u deze vragen uit bezorgdheid om de situatie op het terrein op het vlak van de muskusrattenbestrijding te verbeteren.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, ik had over deze aangelegenheid een schriftelijke vraag ingediend, maar aangezien ze een dag later kwam dan de interpellatie van mijn collega, was ze uiteraard niet meer ontvankelijk en werd ik verwezen naar dit debat. Ik zal deze vragen hier dan ook mondeling stellen. Sinds vele jaren worden er inspanningen geleverd om de muskusrat te bestrijden. Er zijn, eufemistisch gesteld, vragen over de efficiëntie van het optreden van de overheid. Kan de minister mij een overzicht geven van wat de Vlaamse overheid de laatste jaren heeft uitgegeven aan de bestrijding van de muskusrat ? Hoe verloopt de coördinatie van de gewestelijke, provinciale en gemeentelijke initiatieven ? Heeft men zicht op de financiële inspanningen die provincies en gemeenten leveren voor de bestrijding van deze plaag ? Welke methoden en technieken worden momenteel gebruikt ? Met welke firma's werden contracten afgesloten ? Welke opdrachten en vergoedingen kregen zij ? Op welke wijze worden de inspanningen van de voorbije jaren om de muskusrat te bestrijden, geëvalueerd ? Wat is de strategie voor de volgende jaren ?

De voorzitter : De heer Desmet heeft het woord.

De heer Peter Desmet : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, in tegenstelling tot de heer De Meyer heb ik zowat een jaar geleden al eens een schriftelijke parlementaire vraag gesteld over de studie van de KU Leuven. Ik heb er geen problemen mee dat die studie is gemaakt. De versnippering verdient inderdaad aandacht : hoeveel de bestrijding kost, wie ermee bezig is en of het niet efficiënter kan. In het antwoord op mijn schriftelijk vraag heb ik vernomen dat die studie voorstelt om te centraliseren. Dat is misschien ook wat mevrouw Dua suggereert. Zij spreekt van een aanpak over heel het Vlaams Gewest, en verkiest blokbestrijding boven lintbestrijding.

Desmet

Ik weet dat er al een vervolg op die studie bestaat. Dat blijkt ook uit het antwoord op mijn vraag. Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de bestrijding door de overheid en door de privé-sector. Er zijn een aantal proefprojecten aan de gang met medewerking van gemeenten, provincies en het Vlaams Gewest. Daarnaast zijn in bepaalde gebieden privé-firma's actief. Dit alles zal men stelselmatig evalueren, zodat men het verschil in kostprijs en efficiëntie tussen overheid en privé-firma's kan vergelijken.

Dat roept toch vragen op. Ik meen te weten dat de huidige bestrijdingswijze ongeveer 250 frank per hectare kost. Uit het antwoord op die parlementaire vraag blijkt dat de privé-sector 1.000 frank per hectare vraagt, vier keer zoveel dus. Ik kom uit West-Vlaanderen, en zal dus de situatie in die provincie als voorbeeld geven. Als de privé-sector de rattenbestrijding op zich zou nemen, zouden in West-Vlaanderen de meerkosten 300 miljoen frank bedragen. Volgens de huidige reglementering zouden die meerkosten vooral op rekening van de gemeenten en de provincies komen. Dat baart mij zorgen. De gemeenten dreigen vanuit Brussel met een hoge prijs te worden opgezadeld.

Zelfs de huidige proefperiode levert al problemen op. Men heeft proefgebieden afgebakend waar al de ondersteunende rattenvangers van het Vlaams Gewest heen worden gestuurd. Daardoor krijgen de gemeenten geen of minder ondersteuning, en lijdt de gemeentelijke rattenbestrijding schade. Ik vermoed dat ook de heer Ramoudt dit probleem wou aankaarten. Een duidelijk voorbeeld is te vinden in het noorden van West-Vlaanderen. In het noorden van Brugge ontstond een discussie tussen de gemeenten en het regionaal comité dat met rattenbestrijding bezig is. Daardoor kwam er een blokkering op het werkterrein. De stad Brugge wilde blijkbaar geen rattenvanger ter beschikking stellen. De ratten kregen daardoor vrij spel. Ik heb vernomen dat een koppel muskusratten op een jaar tijd dertig nakomelingen kan voortbrengen. In het noorden van Brugge ontstond een echte rattenplaag. Dat is een voorbeeld van de problemen op gemeentelijk vlak, veroorzaakt door het inperken van de ondersteuning van het gewest.

Ik vraag me dan ook af of het centraliseren van de aanpak, zoals in de studie wordt gesuggereerd, wel de goede weg is. Is het niet verkieslijker om op een efficiënte en goedkope manier gedecentraliseerd verder te werken? Vooral de kostprijs baart me zorgen. Is het niet beter om de muskusrattenbe-

strijding regionaal of gemeentelijk te bekijken? Als men de muskusrattenbestrijding te ver van het veld gaat organiseren, komt dat de efficiëntie ook niet ten goede. Het lijkt me beter dat gemeenten of provincies actief kunnen blijven deelnemen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik zal vooreerst in het kort de essentie van het antwoord van minister Baldewijns weergeven. Hij begint met te zeggen dat de rattenbestrijding inderdaad tot zijn bevoegdheid behoort, vermits deze deel uitmaakt van het domein van de bevaarbare waterlopen, waarvoor hij verantwoordelijk is. Dit alles valt dus onder de bevoegdheid van de dienst Waterwegen en Zeewezen. Minister Baldewijns onderstreept de complexiteit van de materie en geeft toe dat de huidige bestrijding niet meer ideaal is. Ook in de administratie van Zeewezen (AWZ) geeft men dit toe en zijn er een aantal initiatieven genomen tot een andere aanpak. Zo is er nog slechts een minimaal gebruik van gif bij de bestrijding van muskusratten.

De huidige aanneming loopt tot het einde van 1999. In het departement Leefmilieu en Infrastructuur is er een ambtelijke werkgroep, waarvan AWZ en Aminoal deel uitmaken, die de toekomstige bestrijding voorbereidt. Men kan vermoeden dat zij de volgende punten centraal zullen stellen. Ten eerste komt er een blokbestrijding over het hele grondgebied van Vlaanderen. Wij gaan hiermee akkoord, aangezien we via Aminoal bij deze coördinatiegroep zijn betrokken. Daarnaast zal er een specifieke lijnbestrijding behouden blijven, uit te voeren door de beheerders van de lijninfrastructuur van waterwegen, kanalen, rivieren en beken.

Ten derde zal er voor de nieuwe bestekken in een sanctioneringsmogelijkheid worden voorzien voor het niet halen van een vooropgestelde norm. Het bepalen van de norm en de wijze waarop de controleangsten moeten gebeuren, blijven wel punten van discussie voor specialisten, veldwerkers en verantwoordelijken. Wel staat vast dat de inschrijvingsprijs hoger zal zijn naarmate de norm lager ligt. De nieuwe bestekken zullen zeker ook de globale bestrijding van muskusratten, beverratten en gewone ratten groeperen. Ook het gif zal tot het uiterste minimum worden beperkt.

Voor alle duidelijkheid merkt minister Baldewijns op dat de resultaten van de muskusrattenbestrijding niet kunnen worden geëvalueerd aan de hand van de kostprijs per gevangen rat. Men moet blij-

Kelchtermans

ven beseffen dat elke rat veel meer schade had kunnen veroorzaken. Om dat te beseffen hoeft men het niet noodzakelijk eerst zo ver te laten komen. Het is altijd gemakkelijk om te besparen, maar als er iets fout loopt, wordt men natuurlijk wel verantwoordelijk gesteld en worden besparingsmanoeuvres niet als excuus aanvaard.

Het is een gedurfde bewering dat de muskusrattenbestrijding niet ernstig zou gebeuren omdat privé-firma's er belang bij hebben de populatie in stand te houden. Men zou vooraf een controlevangst kunnen laten uitvoeren om te bepalen welke norm deze firma's contractueel moeten halen. Het bepalen van zo een norm is geen sinecure. Minister Baldewijns geeft in dat verband het voorbeeld van het Albertkanaal. Vele panden zijn daar lager gelegen en als er een dijkbreuk zou optreden, loopt de schade in de miljoenen of miljarden. Men moet immers ook met de economische schade rekening houden. De beheerder van het kanaal zou als norm nul willen voorstellen, maar dit is niet haalbaar vermits het hier gaat over een blok van enkele vierkante kilometers. Wie kan een norm bepalen waarmee de beheerders het eens zijn? Wanneer zal men een controlevangst uitvoeren als men weet dat een muskusrat niet plaatsgebonden is? Zo zijn er nog talloze vragen die de moeilijkheid van de normbepaling illustreren.

Wat het plaatsen van klemmen betreft, beweren de veldwerkers dat deze klemmen nodig zijn aangezien fuiken alleen niet voldoende zijn. Fuiken moeten immers gericht en stabiel kunnen worden geplaatst, rekening houdend met de stroom en de regen, terwijl dat voor klemmen niet het geval is. Bovendien zijn er voor de aannemingen waarvoor de minister verantwoordelijk is, nog geen ongevalen gesignaleerd met klemmen of gif. Hij wijst er tevens op dat zijn administratie de bestrijdingstechniek van de buisfuik vanaf het begin heeft gevolgd en dat nog steeds doet. Op dit vlak verloopt de coördinatie tussen de provinciale Limburgse overheid en al de andere actoren zeer vlot. Ik deel op dat vlak het chauvinisme van mijn gouvengenoet Baldewijns.

Op de concrete vragen antwoordt minister Baldewijns dat de studie in opdracht van Aminimal is uitgevoerd. De werkgroep waarin de studie is behandeld, is op 2 oktober 1996 samengekomen. Op de tweede vraag antwoordt hij dat er bij het opstellen van de nieuwe bestekken meer aandacht zal gaan naar de techniek van de buisfuik. Ten derde zullen alle lopende contracten aflopen in 1999. Het

opzeggen van de contracten die geen resultaatsverbintenis inhouden, zou leiden tot belangrijke schadeclaims. Over de aard van de bestrijding – blok, lint of gecombineerd – de normbepaling, het uitvoeren van de controlevangsten en de verantwoordelijkheid van alle betrokkenen, bestaat dus nog veel onduidelijkheid. Het opzeggen van de lopende contracten zou de rattenbestrijding in een vacuüm doen belanden waarvan alleen de ratten zouden profiteren.

Deze studie is gemaakt door het VCOB, het Vervolmakingscentrum voor Overheidsbesturen, dat vaak door andere instanties wordt geconsulteerd. Ze heeft als object de doeltreffendheid van de muskusrattenbestrijding, en als bedoeling deze te heroriënteren.

De coördinatie voor het hele onbevaarbare waterloppennet werd op aanraden van het VCOB gecentraliseerd. Ik citeer : de ploeg muskusratbestrijders in dienst bij de Afdeling Water werd omgeschoold van zuiver technisch uitvoerend personeel naar ambtenaren met een controletaak. Zij kregen voor de gebieden waar ze zelf bestrijding uitvoeren, een objectieve resultaatsnorm opgedragen die identiek is aan deze voor de als proef uitbestede contracten. Einde citaat. Het VCOB noemde dit een kwaliteitsgarantievoorstel.

Ik citeer verder : de budgettaire besparingen via deze aanpak met eigen personeel zijn aanzienlijk in vergelijking met uitbesteding aan privé-firma's. De uitbestede opdrachten werden omgewerkt. Een deel van de lintbestrijdingsopdrachten werden opgezegd en met de beschikbaar gekomen middelen werden drie proeven blokbestrijding uitbesteed. Einde citaat. Ook dit was dus een aanbeveling van het VCOB.

Ik citeer nog verder : in deze overeenkomsten werd een objectieve resultaatsnorm bepaald. Einde citaat. Het gaat hier weer om een voorstel van VCOB dat werd nagevolgd. Ik citeer : in stroomgebieden uit andere opgezegde lintcontracten werden twee proeven blokbestrijding en één lintbestrijding met overheidspersoneel opgezet om onder andere de prijs-kwaliteitvergelijking tussen uitbestede bestrijding en overheidsbestrijding te kunnen maken. Einde citaat. Dat is ook conform de VCOB-voorstellen : zij zegden dat een prijscontrolevoorstel moest worden gedaan. Ik citeer : ook hier toont de kostenvergelijking een aanzienlijke besparing. Einde citaat. Dit toont nu reeds aan hoe de stand van zaken er uit ziet.

Kelchtermans

Ik lees verder : in de overgebleven lintbestrijdingscontracten bij Aminimal werden dit jaar voor het eerst resultaatsnormen ingeschreven via een wijziging aan de lopende opdrachten. Einde citaat. Dit is opnieuw conform het voorstel van VCOB. Ik citeer : de vijf overeenkomsten voor lintbestrijding zijn begin 1997 opgezegd om verdere wijzigingen op een correcte wijze te kunnen doorvoeren. Voor die opdrachten zullen in 1997 nieuwe bestekken met resultaatsnormen, controles en sancties uitgewerkt worden waarna tot heraanbesteding zal worden overgegaan. Einde citaat. We zitten dus helemaal in de lijn van wat u zelf suggereert.

Minister Baldewijns had het reeds over uw tweede vraag over kunststofschijschijnduikers, de fuiken. Ik lees : het bedoelde systeem van kunststofschijschijnduikers werd ontworpen door een rattenvanger van de afdeling Water van Aminimal. Einde citaat. Alle eer gaat naar Aminimal : ze kunnen zeer creatief zijn. Ik lees verder : deze experimentele techniek is nog niet operationeel gemaakt in de praktijk. Er is wel wetenschappelijk onderzoek naar het systeem opgedragen aan het Rijksstation voor Landbouwtechniek te Merelbeke. Einde citaat. De objectieve en wetenschappelijke kwaliteitsvergelijking is tot op heden onvoldoende. Het experiment wordt op de voet gevolgd.

Uw derde vraag betreft de contracten. Ik citeer : bij Aminimal zijn er acht contracten afgesloten. Vijf contracten omvatten per provincie opdrachten lintbestrijding langs de onbevaarbare waterlopen van de eerste categorie. Zoals eerder gezegd, is voor het lopend jaar een resultaatsnorm ingevoegd, evenwel zonder sancties bij overschrijding. Met het oog op het verder bijsturen van de opdrachten door middel van het voeren van resultaatsnormen, controles en sancties, werden de vijf opdrachten voor lintbestrijding opgezegd. Er zullen aangepaste bestekken worden opgemaakt, waarna tot heraanbesteding zal worden overgegaan. Een indeling van de percelen per stroomgebied wordt dan doorgevoerd overeenkomstig het VCOB-rapport. Drie contracten omvatten voor drie stroomgebieden blokbestrijding, gebiedsdekkend over samen 107.000 hectare. Deze contracten zijn om een limitatieve reeks redenen jaarlijks opzegbaar en lopen maximaal tot 14 januari 2000. Einde citaat. De contracten zijn veel beperkter dan vroeger, toen ze over een lange termijn liepen. In de contracten zijn ook resultaatsverbintenissen opgenomen.

De heer De Meyer stelde een aanvullende vraag over de muskusratbestrijding. Ik lees : voor de mus-

kusratbestrijding op onbevaarbare waterlopen van de eerste categorie heeft het Vlaams Gewest, LIN, Aminimal en Afdeling Water, de bestrijding aan drie firma's uitbesteed en toegewezen voor een totaal jaarlijks bedrag van 142,7 miljoen frank. De controleurs van werken van de afdeling Water verzorgen hierop de uitvoeringscontrole. Bij de overige waterlopen en aanhorigheden, de privé-grachten en de vijvers geldt het volgende : de muskusratbestrijding op de overige oppervlaktewateren dient overeenkomstig de vigerende wetten uitgevoerd door de eigenaars en beheerders. Einde citaat. Dat sluit aan bij de algemene inleiding van mevrouw Dua, waarin ze de versnippering heeft aangeklaagd. De eigenaars en beheerders zijn de provincies voor de waterlopen tweede categorie, de gemeenten voor de waterlopen derde categorie, voor de polders en wateringen evenals voor de geklasseerde waterlopen en de privé-eigenaars voor hun grondgebied.

Ik lees verder : in de praktijk wordt de bestrijding uitgevoerd door de 30 actieve officiële muskusratvangers bij de afdeling Water, geassisteerd door meer dan 500 voltijdse of deeltijdse vangers van gemeenten, polders of wateringen. De afdeling Water voorziet in de loonkosten en dienstvoertuigen voor zijn eigen vangers en in vangstmaterieel voor alle vangers buiten de uitbestede bestrijding, dit voor een jaarlijks budget van om en bij de 50 miljoen frank. De provincies financieren werkkledij en bijkomende bestrijdingsmiddelen voor de werklui van gemeenten, polders en wateringen voor een jaarlijks totaalbedrag van circa 10 miljoen frank. De gemeenten, polders en wateringen financieren naast de personeels- en vervoerskosten van hun vangers enkel beperkt aanvullende kledij en materiaal. Hun gezamenlijke inzet wordt geraamd op 300 miljoen frank. Ongeveer de helft van dit bedrag komt via subsidies voor de meestal Geco-vangers uit de begroting van het Vlaamse Gewest via de contingentenovereenkomsten. Einde citaat. Daar is geen bedrag op geplakt. Samengevat betaalt het Vlaams Gewest van de totale kost 480 miljoen frank, of ongeveer 75 percent. De provincies betalen 10 miljoen frank en de gemeenten, polders en wateringen betalen 150 miljoen frank, of 25 percent van het bedrag. De totale omzet is dus ongeveer 640 miljoen frank, uitvoeringscontrole en administratieve opvolging niet inbegrepen.

Hiermee is ook indirect een antwoord gegeven op de vragen van de heer Desmet. Inzake de resultaatsnorm en de decentralisatie gaan wij met hem niet akkoord. Het rapport zegt eerder dat er argumenten zijn om te centraliseren en te coördineren. Wat betreft de kostprijs, pleit het VCOB in haar

Kelchtermans

rapport voor een keuze voor de overheid. Ik heb de cijfers van omzet en kostprijs per hectare niet direct bij de hand. Indirect bevestigen de conclusies van het VCOB dat de overheid de bestrijding beter doet. Er is een onderscheid tussen Aminoal en LIN. We hebben de contracten in een aantal gevallen opgezegd. Aangezien zij in 1999 toch een einde aan hun contract gesteld zien, zijn zij niet tot opzegging van de contracten overgegaan.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Vooreerst wil ik de minister danken voor zijn tweeledig antwoord. Tenzij ik het verkeerd heb begrepen, stel ik wel vast dat Aminoal bezig is met de gedeeltelijke aanpassing van de lopende contracten. Dat gebeurt echter niet op het departement van Openbare Werken. Misschien zou het een goede zaak zijn uw collega-minister te suggereren de contracten aan te passen.

Minister Theo Kelchtermans : De contracten lopen af in 1999.

Mevrouw Vera Dua : Ik dacht dat in beide gevallen zo was.

Minister Theo Kelchtermans : Ze stellen dat de contracten in 1999 aflopen. Ze zijn overigens reeds gestart met de implementatie van de conclusies. Ik heb dat hier aangetoond. Mijn implementatie van de conclusies van het VCOB is binnen de coördinerende werkgroep ook een van de conclusies voor hen. Het verschil bestaat erin dat zij vrezen voor de schadeclaims ...

Mevrouw Vera Dua : Het valt me op dat zij schrik voor schadeclaims hebben, terwijl er bij u geen schadeclaims werden ingediend. De voorwaarden van een contract kunnen toch in de loop van de uitvoering opnieuw worden bekeken zonder dat dit noodzakelijkerwijze tot schadeclaims aanleiding moet geven ? Mits wederzijds akkoord kan men de voorwaarden toch aanpassen ?

Het is me minder duidelijk of men na 1999 zal afzien van een inbreng van de privé-sector, en alles in handen van de overheid zal leggen. Of zal men toch nog de tussenschakel van de privé-firma's blijven benutten ?

Verder heb ik nog een opmerking wat betreft de algemene coördinatie. Ik heb begrepen dat men het principe handhaaft dat diegene die verantwoordelijk is voor de waterloop ook moet zorgen

voor de bestrijding. Maar dat laatste zal beter worden gecoördineerd. Misschien zal dit in de praktijk wel de beste werkwijze blijken.

Wat de buisfuisen betreft, zegt u dat hierover nog onderzoek moet worden gevoerd. Ik kan echter alleen maar vaststellen dat verschillende provincies van oordeel zijn dat er voldoende argumenten zijn om over te schakelen. Men is daar blijkbaar tevreden over. Misschien kunnen we enige soepelheid aan de dag leggen om dit instrument vlugger aan te wenden.

Minister Theo Kelchtermans : Ik zal de opmerkingen aan het adres van mijn collega aan hem overmaken. Wat mezelf betreft, denk ik dat de studie van VCOB uitwijst dat de efficiëntie van de overheid groter is dan die van de privé-sector. Ik denk dat we hieruit de nodige conclusies moeten trekken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanbesteding van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Verwimp tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanbesteding van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties.

Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de kleinschalige waterzuivering is onlangs onttrokken aan het monopolie van Aquafin. Er is nu ook subsidiëring door de Vlaamse regering. Een en ander is zeer recent geregeld via de krachtlijnen voor een geïntegreerd rioleringsbeleid in Vlaanderen. Die tekst van december 1996 werd ons onlangs bezorgd. Er zijn echter nog enige problemen op het terrein. Daarover zou ik het hier willen hebben.

De gemeenten, de provincies en Aminoal – openbare besturen dus – mogen nu zelf aanbestedingen uitschrijven voor de waterzuivering, ten belope van het equivalent van 500 inwoners. Sommige van deze besturen zijn geïnteresseerd in waterzuivering

Verwimp-Sillis

door middel van planten. Ze laten het aanbestedingsdossier maken door een studie bureau.

Het zijn deze studie bureaus, die ook de grote stations en andere betonnen bouwwerken ontwerpen, die nu de ontwerpen van de kleine stations opstellen. Zij vragen bij de aanbesteding ook de erkenning van grond- of wegeniswerken. Een grond- of wegeniswerker heeft niet noodzakelijk de biologische kennis in huis. Meestal is zijn kennis onvoldoende voor de organisatie van de waterzuivering met planten. Zoals u weet bestaat er een aparte erkenning van installaties voor waterzuivering. Het gaat om de erkenning V. Deze erkenning wordt door de gemeenten niet geëist.

Een grondwerker of een wegeniswerker kan beton storten en lukraak planten in de grond duwen, maar zo werkt plantenzuivering niet. Hij kan dus niet garanderen dat het systeem werkt. Hij kan ook niet worden vervolgd als het misloopt. Bovendien is hij er niet voor verzekerd. Als noch het studiebedrijf, noch het aannemersbedrijf verantwoordelijk zijn, dan betaalt de gemeenschap voor het dicht-slibben of de slechte functionering.

In Vlaanderen is waterzuivering met planten een vrij recent ingevoerde methode. Als een aantal projecten door onzorgvuldige introductie van het systeem mislukt, wordt de hele sector in diskrediet gebracht. Terecht vreest de sector dat men weldra zal denken dat het onmogelijk is met rietvelden en waterplanten afvalwater behoorlijk te zuiveren. In andere landen staat men nochtans verder, daar lukt het wel.

Het zou logisch zijn als de gemeenten voldoende gegevens ter beschikking zouden stellen en de eisen kenbaar maken. Ook moet de studieopdracht en de uitvoering door hetzelfde bedrijf gebeuren. Dat moet gebeuren door bedrijven die beschikken over een erkenning voor de bouw van installaties voor waterzuivering. Zij hebben de juiste knowhow in huis. Enkel op die manier wordt de verantwoordelijkheid duidelijk afgebakend.

Over de kostprijs van de waterzuivering in Vlaanderen is de laatste tijd heel wat in de media aan bod gekomen. In de krant van 1 februari werd een artikel afgedrukt over een bijeenkomst van Vlario. Vlario is een vereniging van bedrijven en deskundigen in de afvalwaterzuiveringssector. Zij stellen dat in het jaar 2004 73 percent van de woningen kunnen worden aangesloten op het rioleringsnet. Zij ramen dat op een kostprijs van 200.000 frank

per inwoner. 73 percent van de woningen lijkt veel, maar Nederland en Duitsland halen nu reeds bijna 90 percent. Zo'n waterzuiveringsnetwerk bestaat uit een aantal stations. De kostprijs voor de bijkomende stations wordt geraamd op 90 miljard frank. De stations volstaan op zichzelf echter niet. Er moet ook nog 200 miljard frank worden uitgetrokken voor het aanleggen van de riolering.

Tel daarbij jaarlijks nog 10 miljard frank voor het onderhoud, en een massale en alsmaar groeiende hoeveelheid slib die moet worden verbrand, dan komen we uit bij een fenomenale totale kostprijs. Wie zal dat betalen? Daartegenover staat de kleinschalige waterzuivering. Voorlopig wordt daarvoor een subsidiëring van 100 miljoen frank voorzien. Als dat gedecentraliseerd zou worden uitgebouwd, dan bedraagt de geschatte kostprijs 20.000 frank per inwoner. Dat bedrag ligt tien keer lager dan de kostprijs van de grootschalige zuivering. Als men op een goede wijze met behulp van planten zuivert, dan wordt het slib onmiddellijk gecomposteerd. De verwerking van het slib is dan niet meer nodig.

Het studie bureau waar ik het bij de aanvang over had, wordt betaald in functie van de omvang van de werken: hoe groter het werk, hoe interessanter voor het studie bureau. Dat wil zeggen dat een aantal bureaus opteren voor veel beton. Zij kiezen voor die brede betonnen buizen, die we nog kennen van vroeger. Die worden bij ons nog altijd gebruikt. In andere landen zijn die reeds lang vervangen door een systeem van drukriolering, met riolen met een diameter van vijf centimeter. In het verlengde van die drukriolering wordt dan de zuivering met planten of een klassiek zuiveringsstation ingeschakeld.

Een systeem van buizen met een diameter van 5 centimeter is een stuk goedkoper in aanleg. Dat begrijpt u. Het materiaal, het beton en de aanleg zijn goedkoper. De wegen moeten niet worden opgebroken. De installatie is gemakkelijker. Dat is een argument meer om het geheel te overwegen en zich niet te baseren op wat de gevestigde studie bureaus nog altijd voorschrijven.

Een laatste punt inzake de problemen in de kleinschalige waterzuivering heeft te maken met een systeem dat kenmerkend is voor Vlaanderen. Vlaanderen ligt bezaaid met afgelegen, oude woningen. De woningen hebben zich nooit kunnen aansluiten op het rioleringsnet. Bij renovatie van die woningen wordt, vanaf ze twintig jaar oud zijn, de BTW-heffing op 6 percent gebracht. Dat is voor de woning inclusief de renovatie van de sanitaire toestellen. Het afvalwater dat in zo'n woning wordt

Verwimp-Sillis

geproduceerd, is eigenlijk inherent aan de woning. Het is een deel van de woning. Als er niet wordt in gewoond, is er ook geen afval. Er kan worden aan gedacht om de BTW op het installeren van een waterzuiveringsstation en afvalwaterzuiveringssysteem voor een privé-woning ook op 6 percent te brengen. De BTW bedraagt momenteel 21 percent.

Voor een aantal mensen die al serieuze kosten hebben gehad voor de aankoop van de grond, de woning en de renovatie, is de supplementaire BTW-kost vaak de grote drempel. Het water wordt dan niet of onvoldoende gezuiverd en in de natuur geloosd.

Ik heb een aantal vragen, mijnheer de minister, omtrent het beleid van kleinschalige waterzuivering. Dat is nieuw voor Vlaanderen. Het is onder uw bevoegdheid tot stand gekomen. Is uw beleid gericht naar het vereisen van de erkenning V van waterzuiveringsinstallaties bij de aanbesteding? Bent u bereid te denken over de koppeling van de studie aan de uitvoering in een aanbestedingsdossier om de verantwoordelijkheid te leggen waar ze hoort? Kan u afvalwaterzuivering als deel van de woning beschouwen?

U hebt een aantal maatregelen getroffen in verband met waterzuivering via planten. Biedt u reële kansen aan de plantenzuivering op de markt en kunt u enige resultaten voorleggen?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, collega's, op de precieze vragen van de interpellant inzake de erkenning van de aannemers waterzuivering als ook de recente stand van zaken van het bouwen van kleinschalige waterzuiveringsstations wil ik even precies antwoorden.

De erkenning van aannemers is een aangelegenheid die behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. De erkenningsvoorwaarden werden geregeld bij koninklijk besluit van 21 september 1991. Dat besluit voorziet in een V-erkenning voor de uitvoer van waterzuiveringsinstallaties. Hetzelfde besluit voorziet ook in erkenningen voor andere categorieën van werken die van toepassing kunnen zijn bij de realisatie van waterzuiveringsinstallaties. Naargelang de conceptie kan de uitvoering van het werk specifieke werken bevatten die bijvoorbeeld betrekking hebben op riolering. In de erkenning is dat onder categorie 1. Moerriolen vallen onder

categorie E1. Ruwbouwwerken onder D1. Beplantingen vallen onder categorie G3. Mechanische uitrustingen zijn categorie K. U ziet dat in het erkenningsbesluit ook specifieke voorwaarden kunnen worden gesteld.

In functie van de conceptie van het project zal de meest toepasselijke erkenning in het bestek geëist worden. Het hangt af van wat er in het bestek komt om de erkenningsvoorwaarden naar de aannemer te stellen. Dat behoort ook tot de appreciatiebevoegdheid van de initiatiefnemende instantie. Hier gaat het over kleinschalige waterzuiveringsstations dus is dat de gemeente. Bij grotere stations is dat Aquafin. Het is aan hen om te beslissen welke erkenning wordt opgelegd in het bijzonder ontwerp-dossier.

U hebt het over de wenselijkheid van de koppeling van de studie aan de uitvoering. Het opmaken van het ontwerp-dossier en de bouw van kleinschalige waterzuiveringsstations samenbrengen in één aanbestedingsdossier kan misschien op het eerste zicht te verantwoorden zijn. In de meeste gevallen, denk ik, dat die zaken moeten worden gesplitst. Binnen het departement LIN is dit de gebruikelijke manier. Ik denk dat het voor de hand ligt omdat de erkenning van waterzuivering betrekking heeft op de aanneming van werken en niet op de studie tot opmaak van het ontwerp. Dat is iets totaal verschillend. Een duidelijke scheiding tussen de opmaak van het ontwerp en de uitvoering van de werken kan ook afhankelijk van de situatie verantwoord zijn. Wanneer een initiatiefnemer er voor opteert om de uitvoering van de werken en openbare of beperkte aanbesteding uit te schrijven, is het noodzakelijk dat hij de beschikking heeft over het bestek waarin het concept en de dimensionering van de installaties gedetailleerd zijn vastgelegd. In dat geval blijven de verantwoordelijkheden heel duidelijk afgebakend. Het slecht functioneren van een installatie kan zijn oorzaak vinden in een slechte exploitatie, in een foutief concept of in een slecht uitvoering.

De discussie over de BTW-regeling werd al eerder gevoerd binnen dit parlement wanneer het over andere renovatiewerken ging. Dit is ook een bevoegdheid die behoort tot de federale regering. Hoogstens kan daar worden op aangedrongen. De argumenten die u aanbrengt zijn duidelijk. Een aantal zaken, zover ze deel uitmaken van de renovatie, moeten ook onder de hoofdregel vallen. Tot op heden is dat niet het geval.

U vraagt naar de situatie van de kleinschalige waterzuiveringsinstallaties en de zuivering via

Kelchtermans

plantensystemen. Het decreet van 8 juli 1996 heeft een juridisch kader gecreëerd dat de gemeenten de bevoegdheid verleent rioolwaterzuiveringsinstallaties met een capaciteit tussen twintig en vijfhonderd inwoners te bouwen en te exploiteren. Ik ben mij bewust van het monopolie dat Aquafin heeft op het vlak van waterzuivering. Nu is dus beslist dat de gemeenten die voor een kleinere capaciteit zelf kunnen organiseren.

Op basis van dat decreet werd ook een subsidiëeringsbesluit uitgewerkt voor de betoelaging en technische ondersteuning van de bouw van rioolwaterzuiveringsinstallaties. Dat besluit werd op 17 december 1996 principieel goedgekeurd. In aanvulling op dit ontwerp werd een code van goede praktijk uitgewerkt die geldt voor kleinschalige waterzuiveringsinstallaties met een capaciteit van twintig tot vijfhonderd inwonerequivalenten. Deze code werd achteraf bij omzendbrief bekrachtigd en verscheen op 4 februari 1997 in het Belgisch Staatsblad. De code van goede praktijk dient als richtlijn voor de gemeenten en beschrijft alle zuiveringssystemen waarvan de effluentnormen voldoen aan de emissiegrenswaarde opgelegd in artikel 2 van het Vlarem.

Er wordt eveneens veel aandacht besteed aan waterzuivering door middel van planten. Op ons voorstel werd bij programmadecreet van 20 december 1996 de regeling inzake de milieuheffing aangepast. Daardoor zal in het aanslagjaar 1997 trouwens een verminderde milieuheffing worden toegepast voor particulieren die niet kunnen aansluiten op een openbare riolering en zelf hun afvalwater zuiveren volgens de code van goede praktijk.

Voor de resultaten, met abstractie van de kleinschalige waterzuiveringsbekkens die de laatste jaren werden gebouwd, verwijzen we naar het overgangsprogramma van 1996 voor kleinschalige waterzuivering. Dit programma werd in juli 1996 ter uitvoering aan Aquafin opgedragen. Het bevat tot op heden in totaal veertien projecten. Voor zeven hiervan zijn de technische plannen uitgewerkt door Aquafin en ter advisering overgemaakt aan de milieuadministratie. In de technische plannen werd voor volgende concepten geopteerd: vijf maal wordt een systeem voorgesteld bestaande uit een voorbezinking, gevolgd door een verticale infiltratie in een rietveld en vervolgens een rietwortelzoneveld. Dat verloopt dus helemaal conform uw verzuchtingen.

Bij twee van die zeven projecten van Aquafin wordt een systeem voorgesteld bestaande uit een voorbezinkingsgracht gevolgd door een rietwortelzoneveld en een nabezinkings- of buffergracht. De waterzuivering met behulp van plantensystemen krijgt dus een volwaardige kans.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Naast die veertien projecten die al bij uw voorganger werden ingediend, zijn er nu meer en meer gemeenten geïnteresseerd in de alternatieve waterzuivering. Het is een nieuwe techniek voor Vlaanderen. Innovatie is aantrekkelijk voor de bestaande bedrijven in die sector. Wat gebeurt er nu? De studie bureaus die zich daarvoor opdringen aan de gemeenten, zijn dezelfde bureaus die de grootschalige kunstwerken bouwen. Die sector is voor 75 procent in handen van Tractebel, dat we kennen van alle grote betonwerken. Zij vinden er baat bij dat er geen V-erkenning geëist wordt bij de aanbesteding.

Mijn vraag blijft: bent u bereid de erkenning te valoriseren en eventueel te eisen dat men ze inbrengt? Het is een specifieke erkenning. Werken met plantenzuiveringssystemen is toch niet de specialiteit van betonbedrijven of wegenbouwers? Die bedrijven hebben hun kwaliteiten, maar zijn niet gewend om te gaan met gegevens uit de natuur. De kleinschalige waterzuivering krijgt weinig kansen zo lang ze in handen blijft van de betonreuzen. Het zou beter zijn de projecten volledig toe te wijzen aan de vernieuwende bedrijven: het bestek, de planning en de uitvoering. Het zou beter zijn zowel de studie als de uitvoering aan één bureau toe te wijzen. Zou Aquafin niet geschikt zijn voor zo'n pilootproject?

Wat de BTW betreft, bent u bereid er bij de federale overheid op aan te dringen de afvalwaterzuivering als integraal deel van de woning te beschouwen? Het is toch wel duidelijk dat men geen afvalwaterzuivering nodig heeft zonder bewoning.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Het huidige decreet garandeert de lokale zeggenschap en autonomie. Het Vlaams Gewest legt enkel de schaalgrootte vast. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor projecten met twintig tot vijfhonderd inwoners, vanaf vijfhonderd inwoners is Aquafin verantwoordelijk.

Kelchtermans

Ten tweede bepaalt de code van goede praktijk zeer precies de voorwaarden waaraan de zuiveringsinstallatie moet beantwoorden. De garanties zijn volgens mij voldoende voor de lokale besturen. We kunnen hen de voorwaarden niet imperatief opleggen. Dat zou in strijd zijn met de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Ik zou de federale minister van Financiën kunnen aanspreken over de BTW. De discussie zal zich uiteraard niet beperken tot de waterzuivering. Ook bij heel wat andere renovatiewerken komt de BTW-regeling aan de orde.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : In de code van goede praktijk is de erkenning-V niet verplicht. Ik voel veel bewondering voor de lokale besturen maar ik vrees dat ze zich in deze laten leiden door de grote studiebureaus. Als u van de bureaus geen erkenning eist, zullen ze zich er zelf niet druk om maken. Het is aangewezen om de lokale besturen daar attent op te maken.

Minister Theo Kelchtermans : Vermits de kwaliteitsbewaking van de waterzuivering in een afzonderlijke overeenkomst opgedragen is aan Aquafin, zal ik aan de verantwoordelijke melding maken van deze discussie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Francis Vermeiren tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanpassing van de prijs voor het waterverbruik en de gevolgen voor de verbruikers

Interpellatie van de heer Bruno Tobback tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de gevolgen van de nieuwe regeling inzake de waterheffing en de gratis levering van drinkwater

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Vermeiren tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanpassing van de prijs voor het waterverbruik en de gevolgen voor de verbruikers en van de heer Tobback tot minister Kelchtermans, over de gevolgen van de nieuwe

regeling inzake de waterheffing en de gratis levering van drinkwater.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik heb zeer veel vragen. Ik denk niet dat er genoeg tijd is om alles te bespreken.

Wat zijn de concrete resultaten van dit door de VLD bekampte decreet ? Ten eerste een grote discriminatie tussen gemeenten, tussen gewesten en tussen burgers. Ten tweede is de tarifiering moeilijk omdat het berekenen van een aanvaardbare prijs delicaat is. Een intercommunale in Vlaams-Brabant heeft de prijs van 55 frank per kubieke meter naar 105 frank opgetrokken. Op enkele maanden tijd ging de prijs, met de toelating van het ministerie van Economische Zaken, van 105 frank naar 131 frank en zelfs 165 frank, omdat men proportioneel moet verrekenen. Dit werd allemaal uitvoerig besproken tijdens de debatten in de plenaire vergadering, in de commissie en op uw kabinet.

Hierbij heb ik echter vastgesteld dat men op uw kabinet alleen met de grote maatschappijen heeft gepraat. De kleintjes, namelijk diegenen waar minder abonnees zijn, zijn nu de dupe. Wie enige notie heeft van wiskunde, weet dat een daling van het getal leidt tot een hogere kostprijs. Door de fusie van gemeenten in 1977 en de verplichtingen opgelegd door de wet-Boel, hangt men in mijn gemeente af van verschillende intercommunales. Langs de ene kant van de straat betaalt men voor het water dan 60 frank per kubieke meter, en aan de andere kant 105 frank. Dat zou de situatie zijn als u het ministerie van Economische Zaken volgt.

Hoe zit het eigenlijk met het ministerie van Economische Zaken ? Ik lees dat sommige van onze gemeenten, zoals Wommel, deze discriminatie voor het Arbitragehof brengen. Bij de discussie over het decreet hebben we gezegd dat men voorzichtig moet zijn. Men bouwt op het gebied van de prijsbepaling een discriminatie tussen de burgers in. Men wilde de producenten niet raken. Het spreekt vanzelf dat we er in deze Renault-periode voor moeten zorgen dat het water niet te duur wordt. Terecht werd dan ook een veiligheid ingebouwd in het decreet, maar u hebt hiervoor een niet-haalbaar getal gehanteerd. Ik verneem nu geruchten over akkoorden over duizend kubieke meter die in samenspraak met uw kabinet worden gemaakt om de waterprijs te drukken en aanvaardbaar te maken. Als men de prijzen kan drukken tot een verbruik van 32 tot 39 kubieke meter, dit naarge-

Vermeiren

lang de maatschappij, vervalt men in hetzelfde tarief als vroeger. Als ik de prijzen van PIDPA vergelijk met Brabant of met Limburg, dan is daar een enorm verschil waar te nemen. Als de prijzen dus het minimum overschrijden, moet men zoeken naar andere middelen. Is dat mogelijk? Omvat de discussie die u gaat voeren met het ministerie van Economische Zaken een interpretatie van het decreet? Kunt u het zich vanuit uw onderhandelingspositie veroorloven om een productie toe te laten boven de duizend kubieke meter? Kunt u zomaar bepalen wie meer betaalt? Ik geef hier het typisch voorbeeld van een klein hotel met zes kamers. Gaat men daar drie of vijf keer meer betalen voor het water dan in een groot hotel? Dat is namelijk het gevolg van de interpretatie die de intercommunales hanteren om de prijs aanvaardbaar te houden.

In de discussie over het decreet heeft u van bij het begin gezegd dat dit een federale materie was. Mijn fractie heeft daar toen de aandacht op gevestigd. Nu wordt er echter aan beïnvloeding gedaan. Men zegt dat die interpretatie van het decreet de mogelijkheid zal creëren om bij de federale regering en het ministerie van Economische Zaken dat akkoord te bedingen. Is dat dan allemaal in orde? Zal het Arbitragehof u daar niet mee confronteren? Het Arbitragehof zal in zijn vonnis toch rekening houden met de discriminatie tussen gewesten, streken, gemeenten en zelfs straten? Heeft men voldoende rekening gehouden met deze verregaande discriminaties? Moet u niet toegeven dat u zich heeft vergist? Stelt u niet voor om uw huiswerk te hermaken?

Deze situatie is ontstaan als gevolg van de akkoorden van de Conferentie van Rio de Janeiro en gaat in deze sfeer van carnaval verder. De gevolgen van deze discriminatie zijn onoverzichtelijk.

Tijdens de discussies heeft men dit parlement verschillende documenten ter hand gesteld waaruit bleek dat er geen enkel probleem was. Vandaag beschikken we echter over tientallen andere tabellen, u waarschijnlijk ook, mijnheer de minister. Waar blijven die ministeriële uitvoeringsbesluiten waar men het over had? Men kan het daarmee de intercommunales en de gemeenten gemakkelijker maken, en dan heb ik het nog niet over al de kosten die de gemeenten tengevolge van die beslissing moeten dragen. Ook aan de burger kost dit decreet al 1,75 miljard frank. Waar blijven deze uitvoeringsbesluiten? Is dat omdat u er niet wijs uit raakt en dezelfde problemen kent als de gemeenten? Is

het omdat u net als de intercommunales met een onoverzichtelijke situatie wordt geconfronteerd?

Momenteel is het hier een warboel waar een kat haar jongen niet zou terugvinden. Men moet dringend de beslissing nemen om het huiswerk opnieuw te maken en te zoeken naar andere mogelijkheden. Als dat onmogelijk is, vraag ik u dringend om uw verantwoordelijkheid op te nemen en uw uitvoeringsbesluiten bekend te maken.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijn buurman heeft harde woorden gebruikt, ik ga in alle rust en kalmte verder. In tegenstelling tot de heer Vermeiren heb ik dit programmadecreet wel mee goedgekeurd, dit na het formuleren van een aantal bedenkingen. We waren echter gerustgesteld door het antwoord van de minister. We lieten ons charmeren door de duidelijkheid en de ogenschijnlijk grote eenvoud van dit systeem. Het zou een vooruitgang betekenen in vergelijking met wat er tot nog toe bestond : niemand wist nog wat de oorsprong was van de prijs van zijn water en van de hoogte van de heffing die hij erop betaalde.

Dit systeem houdt in dat men per persoon vijftien kubieke meter water gratis krijgt, met een prijs erbovenop afhankelijk van het verbruik. Het leek ons een goed systeem. Dit systeem zou ook verstaanbaar zijn voor de gewone man in de straat die opdraait voor de rekening. Bovendien was dit een duidelijker systeem voor de berekening van zijn waterheffing : de ingewikkelde KS-factor werd geschrapt.

Op dat punt was het systeem bijna onvoorstelbaar eenvoudig. Bovendien bleek uit de cijfers en de tabellen die de minister in deze commissie heeft voorgelegd, dat dit systeem – met inbegrip van de waterheffing en de gratis levering van 15 kubieke meter water – voor de meerderheid van de gezinnen voordeliger zou uitkomen. Het gaat dan over gezinnen die zuinig met water omspringen.

Blijkbaar hebben heel wat drinkwatermaatschappijen praktische bezwaren geformuleerd. U hebt gezegd dat u ervoor zult zorgen dat het nieuwe systeem zeer snel, zeer duidelijk en zeer eenvoudig in de praktijk zal worden toegepast, en dat u de uitvoering ervan voor 1997 op zich zou nemen. Daarover rijst nu enige twijfel. Uit heel wat cijfermateriaal zou blijken dat 90 percent van de gezinnen meer zal moeten betalen, ook zij die zuinig met water omspringen. Dat strookt niet met de oorspronkelijke intentie.

Tobback

Daarnaast roepen ook de zeer verschillende interpretaties die bij de drinkwatermaatschappijen bestaan, de nodige twijfels op. Het wordt misschien de hoogste tijd voor een uniformer systeem van prijszetting. Dit kan een eerste stap betekenen. Nu hoor ik dat een aantal maatschappijen scenario's vooropstellen waarin de verrekening van het watergebruik bij de kleine gebruikers zodanig zou worden aangepast, dat ze niet alleen dit jaar geen verlies lijden, maar ook de volgende jaren niet.

Indien de doelstelling van deze nieuwe regeling, de vermindering van het waterverbruik, zou worden verwezenlijkt, willen ze daar geen verlies door lijden en zou bijgevolg de prijs van het waterverbruik boven de 15 kubieke meter toch elk jaar stijgen. Zo veegt men elke beloning voor rationeel en zuinig waterverbruik van tafel. Ook al gebruikt de consument ieder jaar minder, toch zal hij elk jaar meer betalen. Uiteindelijk blijft het een nuloperatie. De aansporing om rationeel met water om te springen, verdwijnt volledig.

Daarom wilde ik u een aantal vragen stellen. Ze overlappen voor een deel die van de heer Vermeiren. Kunt u nog steeds bevestigen dat de berekening klopt die u ons in deze commissie heeft voorgelegd naar aanleiding van de bespreking van het programmadecreet : de berekening waaruit blijkt dat de meeste mensen minder zouden betalen ? Kunt u de interpretatie die ik net heb gegeven, namelijk dat men de aansporing voor rationeel watergebruik zou schrappen, tegenspreken, of kunt u bevestigen dat die niet van toepassing is ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik zou even willen herinneren aan het uitgangspunt van de discussie. We hebben binnen de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement het rapport kansarmoede besproken. Daarin werd uitdrukkelijk gesteld dat er minimumleveringen van gas, elektriciteit en water zouden komen voor elementaire behoeften. Dat was het uitgangspunt. Federaal staatssecretaris Peeters heeft deze zaak gecoördineerd, maar de Vlaamse regering was al goed op weg om in die zin zelf een aantal maatregelen te nemen. Ik heb de staatssecretaris dan ook meegedeeld dat er voor ons geen bezwaren waren.

De heer Vermeiren lijkt nu de ontdekking van zijn leven te hebben gedaan. Hij doet net alsof de verscheidenheid aan regelgeving van watervoorzie-

ningsmaatschappijen en intercommunales die hij nu constateert, iets nieuws zou zijn. Ik blijf erbij dat we daarin tot grotere uniformiteit moeten komen en we zullen onze pogingen daartoe ook niet staken. Maar dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Er bestaat in deze commissie wel een consensus over de wenselijkheid van die uniformiteit, maar die zal wel verdwijnen bij een discussie over de manier waarop we ze moeten bereiken. De autonomie van de intercommunales die voor watervoorziening instaan, is vrij groot. Ze zullen snel genoeg laten weten dat men zich niet met hun zaken moet komen bemoeien. Toch blijven we een meer uniforme regeling vooropstellen.

Hetzelfde geldt voor het prijsbeleid. Voorzover de Vlaamse overheid daar iets aan te zeggen heeft, is dit een zaak voor het departement van Economische Zaken. Binnen eenzelfde watervoorzieningsmaatschappij – ik neem de Vlaamse als voorbeeld – bestaan er per subregio en per district aparte prijsafspraken. Die moeten ook apart worden voorgelegd aan het ministerie van Economische Zaken. In Limburg gaat het er anders aan toe dan in West-Vlaanderen. In Limburg bestaan er zelfs verschillen per subgebied. Het hangt allemaal af van de kostprijs in de subcomités en dus ook van bijhorende verantwoordingsdossier.

Voor ons was dit een reden om op een meer uniforme aanpak aan te sturen. Daarvoor moet men de Vlaamse Watervoorzieningsmaatschappij als richtlijn nemen. Ik gebruik die term, maar het gaat over verschillende maatschappijen met heel verschillende namen en samenstellingen. We willen ze rond de tafel brengen. We hebben ook aan de secretaris-generaal van het departement Leefmilieu en Infrastructuur gevraagd dat hij overleg zou voeren, wat hij ook heeft gedaan. Hij heeft een aantal voorstellen mee uitgewerkt. Ik ben er niet zo van overtuigd dat we geen resultaat hebben geboekt. We hebben vandaag nog steeds dezelfde intentie. Het is nog te vroeg om de situatie al echt te evalueren. Later zal er eventueel worden bijgestuurd waar nodig. Ik heb een lijstje met de afspraken die in de verschillende watervoorzieningsmaatschappijen zijn gemaakt. Het betreft de prijsindicaties voor het gratis leveren van 15 kubieke meter water per persoon.

Ik ga niet meer discussiëren over hoe we aan dat getal zijn gekomen en hoe we hebben bepaald wat het gemiddelde gebruik is per persoon. 40 kubieke meter per persoon was het gemiddelde jaarverbruik van een gezin met vier personen. Samen maakt dat 160 kubieke meter. Ik heb dit hier aan de hand van tabellen getoond. Ik verwijs naar het

Kelchtermans

stuk in kwestie. Ik heb er toen ook naar verwezen in de nota over het ontwerp van decreet, die ik als bijlage heb bijgevoegd : pagina 19 van stuk 428 (1996-1997) – nr. 18). Daarin staat dat voor een persoon die zestig kubieke meter water per jaar gebruikt, een overstap plaatsvindt van het ene systeem naar het andere, met de vijftien kubieke meter gratis, vanaf het eerste gezinslid. Als vijf leden van hetzelfde gezin veertig kubieke meter water of minder gebruiken, betalen ze minder dan in het huidige systeem.

Ik kom even terug op het betoog van de heer Vermeiren. Hij zegt dat deze materie niet tot mijn bevoegdheid behoort. We hebben lang gediscussieerd over de mogelijkheid om in te grijpen : ik verwijs naar stuk 428 en naar de hoorzittingen over dit onderwerp. Het Rekenhof was oorspronkelijk een andere mening toegedaan en heeft ons geadviseerd om de Raad van State te consulteren. We zijn daarop ingegaan en hebben analoog daarmee verwezen naar uitspraken van het Arbitragehof waaruit duidelijk naar voren kwam dat gratis leveringen van water mogelijk zijn, net zoals die van elektriciteit en gas. Het Vlaams Gewest beschikt over deze bevoegdheid : het gaat hier niet om een federale bevoegdheid of een vorm van prijsbeleid. Daarover is geen discussie mogelijk.

Bij de bespreking van het programmadecreet heb ik ook uitdrukkelijk gezegd dat als de watervoorzieningsmaatschappijen de afspraken niet zouden nakomen, wij onze besluiten konden trekken. Ik heb niet gezegd dat we dat daadwerkelijk zouden doen, maar wel benadrukt dat we deze mogelijkheid als stok achter de deur hielden. Onze eerste taak is de responsabilisering : we moeten de betrokkenen uitnodigen om rond de tafel te gaan zitten en afspraken te maken. Als zij deze afspraken echter eenzijdig negeren, beschikken we tot op heden over de mogelijkheid om imperatief besluiten te nemen. Volgens de algemene filosofie van het milieubeleid geven we de betrokkenen de kans om mee te spelen. Handelt men echter bewust niet conform de gemaakte afspraken, moet de stok van achter de deur worden gehaald.

Mijnheer Vermeiren, er is nu een grote verscheidenheid waar te nemen in de prijsvorming. Op het vlak van de vaste vergoeding respecteren de verschillende maatschappijen de afspraken. We vreesden dat men het vast recht zo hoog zou maken dat men over een ruime compensatie kon beschikken. Ik heb hier een overzicht. Als ik dit lijstje overloop,

stel ik vast dat het vast recht bijna overall identiek is met de vroegere situatie.

De heer Francis Vermeiren : Dat staat in het decreet. Men kan niet anders.

Minister Theo Kelchtermans : Wat de prijzen betreft, gaat een van de belangrijke discussies over de vraag wat huishoudelijk en wat niet-huishoudelijk verbruik is van het leidingwater. Een aantal maatschappijen definiëren die groep relatief klein. De intercommunale watermaatschappij in Vlaams-Brabant waarover u het had, neemt hier een ietwat aparte plaats in. Deze factor speelt een rol in deze discussie. Als gevolg van die enge definitie zal een zeer kleine groep deze compensatie moeten dragen, terwijl was voorzien dat de grotere verbruikers zoals KMO's en middenstanders, bij de normale huishoudelijke verbruikers werden gerekend.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de minister, u zet het probleem op zijn kop : dat is precies wat men niét wil doen. Men wil de groep groter maken. Door het feit dat de entiteit klein is, verhoogt immers de prijs. Misschien heb ik me daarnet niet goed uitgedrukt, ik wou het volgende zeggen : als men dat inzicht heeft en als men dat doet na een advies van uw kabinet, dan maakt men die groep groter. Men begint het decreet soepeler te interpreteren. Als men zich aan een dergelijke interpretatie waagt, zal men dan niet nog meer moeilijkheden scheppen ? Men interpreteert het decreet dus soepeler om de kostprijs lager te houden, anders komt men in abnormale toestanden terecht. Hoe zult u dat vermijden ?

Minister Theo Kelchtermans : Ik ga er vanuit dat waar er geen huishoudelijk gebruik is, er ook geen vrijstelling van die 15 kubieke meter is. U moet de beide situaties niet met elkaar verwarren.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de minister, er is geen huishoudelijk gebruik en geen domicilie in een groot gebouw waar zich 500 bedienden bevinden. Daar wordt de prijs dus niet gewijzigd. Wat is echter het huishoudelijk gebruik ? Is dat het douchen, zijn dat de toiletten, is dat het water voor de koffie ? De kostprijs in het groot gebouw blijft bijvoorbeeld 50 frank per kubieke meter. In een gebouw met 500 appartementjes is er wel sprake van een huishoudelijk verbruik, dat door sommigen – en dan heb ik het niet over 40 kubieke meter – wordt overschreden. Ik vind echter dat ook in het eerste gebouw sprake is van huishoudelijk verbruik. Uw handelingen zijn dan echter tegenstrijdig met uw decreet. Hoe zal Economische Zaken daarop reageren, nu de entiteiten zo klein

Vermeiren

zijn ? Hoe groter de intercommunale, hoe minder kans dat men met dat probleem krijgt af te rekenen. Hoe groter de concentratie van bedrijven, des te vaker zal dat probleem opduiken.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Ik noteer met genoegen de verklaring van de minister dat men ook een aantal KMO's het voorwerp kan doen uitmaken van deze regeling. Ik stel vast dat dit op het terrein niet gebeurt, zeker niet naarmate ze meer water verbruiken. De realiteit leert ons immers dat hoe meer men verbruikt, hoe minder men betaalt. Zeer vaak kunnen alleen bedrijven genieten van grote gunsttarieven. Ik wil graag uitdrukkelijk bevestigd horen dat ook een aantal KMO's het voorwerp uitmaken van deze regeling.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Natuurlijk is dat laatste het geval : de grens ligt immers op 500 kubieke meter. De regeling geldt voor alles wat onder die grens ligt, omdat het daar niet uit elkaar te halen is. Dat is het probleem.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Tijdens de besprekingen hier werd herhaaldelijk duidelijk gezegd dat de KMO's níet onder de regeling voor de gezinnen vielen. Dit werd uitdrukkelijk bevestigd. We hebben toen nog gewaarschuwd voor een bredere interpretatie, waarop men zei dat dit niet zou gelden voor de bedrijven.

Wanneer men een term als huishoudelijk gebruikt, dan lijkt het me normaal dat we in de verschillende decreten aan die term dezelfde inhoud geven. Hebben we het over huishoudelijk afvalwater, dan heeft dit een bepaalde betekenis. Ik ben er steeds van uitgegaan dat die term dezelfde betekenis heeft wanneer men het heeft over huishoudelijk gebruik van water. Het ene hangt immers samen met het andere. Men moet hier eens leren om wanneer men over een koe spreekt, te definiëren wat een koe is. (*Gelach*)

Laat men daar dan geen ezel in zien.

De voorzitter : Als het maar geen dolle koeien zijn.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Men heeft ons tijdens de discussie altijd verzekerd dat men het begrip niet kon verruimen, dat bedrijven erbuiten zouden vallen. Nu hoor ik hier iets anders. Als men het begrip huishoudelijk gebruikt, moet het in de verschillende decreten dezelfde betekenis hebben.

De voorzitter : Ik heb die vraag over de bedrijven gesteld naar aanleiding van het bedrijfsbezoek van de commissie aan Solvay. Water is in de chloorindustrie goed voor één derde van de grondstoffen. Een prijsverhoging door dit programmadecreet zou er enorme gevolgen hebben. Tijdens de besprekingen heeft de minister gezegd dat voor KMO's de regeling geldt die de heer Van Looy vernoemde.

Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik zou willen verwijzen naar de evaluatiedatum die we onszelf hebben opgelegd. Die evaluatie zou er vóór 1 juli 1997 moeten komen. Dan zouden we over de exacte cijfers beschikken om te oordelen of het systeem aan de uitgangspunten beantwoordt of niet. Net als de heer Van Looy blijf ik erbij dat we voor de nu voorgestelde norm moeten opteren. Als we ons immers tot een zeer kleine groep hadden gericht, die we ook nog eens de gratis levering van vijftien kubieke meter aanboden – een levering die we moeten compenseren – dan krijgen degenen die daarboven zitten, onmiddellijk een zeer hoge rekening voorgeschoteld. Dat is niet de bedoeling. Je moet de grens dus op 500 kubieke meter leggen.

Bij Economische Zaken zegt men het volgende over de globale rekening. Ik citeer : sommige watervoorzieningsmaatschappijen hebben een klein deel van de prijsverhoging verantwoord door een volgens hen te verwachten daling van het drinkwaterverbruik. Einde citaat. Men gaat er dus van uit dat er rationeler met water zal worden omgesprongen. Daardoor zou er minder water worden gebruikt, en daar zal men rekening mee moeten houden in de kostprijs. Men zit immers met een aantal vaste kosten. De prijzencommissie en het ministerie van Economische Zaken bepalen dat een prijsverhoging slechts mag worden toegerekend voor een maximale verbruiksdaling van 2 percent. Dat is ook een element dat meespeelt in het dossier.

Heel de discussie die hier is gevoerd, draait in feite om wie de meerkosten betaalt voor de gratis waterlevering. Daarvoor baseer ik mij op de cijfers die ik toen ook heb gegeven – ze komen van Aminal. Het verbruik van huishoudelijk leidingwater in

Kelchtermans

Vlaanderen in 1995 bedraagt 633.726 kubieke meter per jaar. Het verbruik van ander dan huishoudelijk leidingwater bedraagt 419.236 kubieke meter. Het gemiddelde waterverbruik per persoon per jaar is op basis van deze cijfers 40 kubieke meter. Dat wil dus zeggen dat de waterfactuur niet stijgt voor personen die een gemiddelde halen van 40 kubieke meter per jaar. Iedereen die wel meer gebruikt, betaalt een compensatie voor de gratis leveringen.

Bij de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening bestond al een gratis levering tot 24 kubieke meter. De prijs per kubieke meter voor de schijven van 25 tot 1.000 kubieke meter bedroeg in West-Vlaanderen 45 frank. In Brabant was dat in het vorige systeem 39 frank en in Limburg 30 frank binnen eenzelfde maatschappij. Met een gratis levering van 15 kubieke meter per persoon, hebben ze in West-Vlaanderen nu de schijf van 0 tot 1.000 kubieke meter op 61 frank gebracht, een prijsverhoging van 16 frank. Wie maar 40 kubieke meter verbruikt, betaalt dus niet meer. Eenmaal daarboven kom je op een verhoogde prijs, die een compensatie is voor de 15 kubieke meter die je gratis krijgt.

De vergaderingen op mijn kabinet waren niet gemakkelijk. Het was de eerste keer dat men vrij directief probeerde te sturen in deze verschillende watervoorzieningsmaatschappijen. Voor het eerst werden hun een aantal bepalingen in verband met de vrijstelling nogal imperatief opgelegd. De watervoorzieningsmaatschappijen zijn dat niet gewoon. Sommige, zoals de Antwerpse Waterwerken, werken met systemen die zich daar niet zo goed toe lenen. Maar dit is een middel om ook andere stappen te nemen. Het is begonnen met een sociale correctie en de strijd tegen kansarmoede. Ik weet dat waterzuivering en watervoorziening in de meeste landen in hetzelfde beheer zitten. Bij ons is dat niet het geval doordat we met zo een grote verscheidenheid te maken hebben. Hier doen we dus een eerste poging om op dat vlak afspraken te maken. U bent toch voor deregulering, mijnheer Vermeiren. Als we nu al besluiten opleggen, komt dat neer op een regelgevend gebied van wat men in de verschillende intercommunales moet doen. Ze staan echter sterk op hun autonomie en wensen absoluut niet dat wij hen zoiets opleggen.

De heer Francis Vermeiren : U begint er niet aan omdat u er niet klaar in ziet.

Minister Theo Kelchtermans : Ik geef u een tabel met prijsindicaties en zal het aan de voorzitter overhandigen, zodat het bij het verslag van de interpellatie wordt gevoegd. Dan zult u zien dat de logica op het vlak van de afspraken gerespecteerd blijft. De verscheidenheid is geen oorzaak van onze benadering. Ze bestond al.

De heer Francis Vermeiren : U hebt gelijk, maar die verscheidenheid was er niet in dezelfde mate. De discriminatie en de verscheidenheid worden door dit systeem nog verhoogd. Waar vroeger het verschil tussen 30 en 50 lag, ligt het nu tussen 39 en 105.

Minister Theo Kelchtermans : Voor het groot waterverbruik is dat zo.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Inzake kansarmoedebestrijding hebben wij de grote verantwoordelijkheid om erop toe te zien dat iedereen de noodzakelijke minimumhoeveelheid water krijgt. Veel gemeenten, waaronder de mijne, hebben trouwens niet gewacht op dit decreet, en voorzien al sinds decennia in die 15 of zelfs 24 kubieke meter. Over die noodzaak zijn we het dus allemaal eens.

U hebt gelijk dat het moeilijk is om al die zaken samen te brengen. Het is niet gemakkelijk in de watervoorziening tussenbeide te komen. Dat is ook een gevolg van de fusies van de gemeenten en het feit dat ze zijn aangesloten bij verschillende intercommunales. De heer Boel heeft daarvoor in een zeer lange periode voorzien. Die intercommunales staan misschien terecht op hun rechten, maar ze zijn dikwijls niet bereid tot veranderingen, wat ik betreurt. Ze willen vaak niet zoeken naar de nochtans noodzakelijke herverdelingen. Ook daar vindt men geen oplossingen voor. Ik zeg dus dat die discriminatie fel verhoogt. Ik wil dat eventueel ook staven met tabellen. Mijnheer de minister, u laat het uitschijnen alsof alleen iemand die met water solt, meer zal moeten betalen. Dat is niet zo.

De evaluatie van volgend jaar zal uitwijzen wat de gevolgen zijn. U wilt niet directief optreden, maar als wij om uitvoeringsbesluiten vragen, is dat precies om over klaarheid te beschikken en om te weten wat kan en niet kan. Bij het opstellen van die uitvoeringsbesluiten moet men opletten om de verdeling niet te klein te maken, en moet men rekening houden met streekgebonden problemen. Men kan het decreet niet in elke regio op dezelfde manier toepassen, omdat elk gebied zijn eigen spe-

Vermeiren

ficieke problemen heeft. Een groeipool als Leuven mag men niet op hetzelfde niveau plaatsen als Poelkapelle. Elke intercommunale stelt eigen voorwaarden en het is niet overal even gemakkelijk om aan water te geraken. De kostprijs van het water ligt in Vlaams-Brabant veel hoger.

Mijnheer de minister, uw bedoeling is goed, maar de uitvoering van uw beslissing is moeilijk en werkt discriminatie in de hand. Ik zou wensen dat men bestendig evalueert en discriminatie probeert tegen te gaan door de berekeningen niet op een te klein gemiddelde te baseren. Economische Zaken hanteert een gemiddelde van 1.000 kubieke meter in plaats van 500, en dat lijkt mij redelijk.

Uitstel van de beslissingen inzake de prijs werkt de discriminatie in de hand. De eerste maanden zullen aan de oude prijs verrekend moeten worden, terwijl men in de laatste maanden een prijs zal moeten hanteren die proportioneel veel hoger ligt en onaanvaardbaar is.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : De legendarische lange arm van de politieke overheid blijkt toch niet zo lang te zijn : we zijn zelfs niet in staat om dit eenvoudig systeem ook in de praktijk toe te passen. De huidige problemen mogen niet als gevolg hebben dat we het doel zoals vooropgesteld in het programmadecreet, niet halen. Zo zouden zich immers een aantal ongewenste effecten kunnen voordoen, zoals de onaanvaardbare prijzen waarnaar de heer Vermeiren verwees, of het risico dat men de belofte van een lagere prijs voor wie zuinig omspringt met water in de ene streek wel kan waar maken en in de andere niet. Dit sociale aspect moeten we goed voor ogen blijven houden.

We mogen ook niet vergeten dat drinkwatermaatschappijen die klagen over de betaalbaarheid van het water, aan grootverbruikers vaak onvoorstelbare gunsten verlenen. Deze gunsten zijn misschien economisch verantwoord, maar men moet toegeven dat een systeem waarbij de meerverbruiker minder betaalt, aanleiding geeft tot het verbruik van overdreven hoeveelheden drinkwater. Eerlijkheid en ecologische bezorgdheid moeten ons aanzetten om die discriminatie uit de wereld te helpen. We moeten dan ook kost wat kost proberen om de vooropgestelde doelen te realiseren, om zo grote problemen op het terrein te vermijden.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Ik stel mij vragen bij de nieuwe, soms toch hoge waterprijzen. De meeste gemeenten hebben van de watermaatschappijen brieven ontvangen over de nieuwe prijzen. Nergens vind ik echter een verantwoording van de berekening terug. Vroeger gaven de maatschappijen ongeveer 25 tot 60 kubieke meter per aansluiting gratis, soms zelfs meer. Nu moeten ze per persoon 15 kubieke meter vrijgeven, en gaan de prijzen plots omhoog. Ik zie daar geen reden voor. Mijn indruk is dat de meeste maatschappijen al klaar stonden om een prijsverhoging door te voeren. We moeten goed kijken wat er in die prijsverhoging zit. De ene maatschappij is natuurlijk de andere niet.

De voorzitter : Zoals de heer Tobback zegt, is de slotsom van het programmadecreet tweeledig. De sociale invalshoek is het gevolg van de besprekingen over de beleidsbrief van de minister. De Vlaamse Milieumaatschappij stelde voorop dat de sociale correctie niet via de afvalwaterheffing kon gebeuren. De 15 kubieke meter gratis water kadert in een strategie om de sociale correctie niet op de heffing, maar op de waterlevering door te voeren. Anderzijds moest ook een rationalisatie van het waterverbruik worden bereikt. Zou het met het oog op de prijsverhogingen niet verstandig zijn om vanuit het Vlaams Gewest in de zomer te starten met een sensibiliseringscampagne ? Zo kan de burger worden gewaarschuwd voor die prijsverhoging.

Complementair kan aan de drinkwatermaatschappij gevraagd worden om de abonnees die de 40 kubieke meter overschrijden, schriftelijk te waarschuwen voor het feit dat ze potentieel in aanmerking komen voor een drastische prijsverhoging. We moeten proberen te vermijden dat de burger met de prijsverhoging wordt geconfronteerd op het moment dat de factuur in de bus valt. Wij kennen het probleem, evenals de mensen van de intercommunales. De man in de straat zal in de zomer echter rustig zijn tuintje blijven besproeien, zich niet bewust van de prijsstijgingen.

Mijnheer de minister, we moeten van dit debat gebruik maken om naar het beleid in Engeland te kijken : daar worden waterlevering en waterzuivering op termijn in één portefeuille gebracht.

Uit contacten met de chemie- en petrochemiesector weet ik dat de industrie stilaan de kritische drempel bereikt waarop het op termijn interessanter zou zijn om zelf initiatieven te ontplooiën om water als grondstof te betrekken. Ik sluit me aan bij de visie van de heer Tobback : er wordt heel wat water met drinkwaterkwaliteit gebruikt voor toepassingen die die kwaliteit niet behoeven. Het

Voorzitter

water moet dan trouwens nog vaak worden gezuiverd van mineralen die niet mogen voorkomen in de chemische processen. Kunnen we in de industriële centra niet komen tot de aanleg van afzonderlijke leidingen voor bevoorrading van water als grondstof en voor industriële toepassing ?

Het is mogelijk dat de grote waterverbruikers ondanks de hen toegekende kortingen toch wegvallen als klant. Dit zou enorme gevolgen hebben voor de drinkwaterprijs van de gezinnen. Ik wil daarvoor waarschuwen. Sommige landen staan zeer ver met de ontwikkeling van betere membraantechnieken. Onze eigen chemische industrie overweegt om deze technieken over te nemen. Dat zal dan op zijn beurt gevolgen hebben voor de prijzen.

Het debat mag niet worden stopgezet, mijnheer de minister. U kondigt een evaluatie in juli aan. Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om te vragen om deze evaluatie niet alleen maar te bekijken in het licht van de prijs voor de gezinnen. We moeten proberen om het debat te kaderen in een algemene toekomstvisie op deze problematiek.

Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : In juni zullen we over de juiste gegevens beschikken. Deze interpellatie is ook voor ons nuttig. Hier komt tot uiting wat ook bij een aantal watervoorzieningsmaatschappijen wordt bediscussieerd. Ik blijf er bij dat we onze doelstellingen moeten behalen. Zo niet, moeten we bijkomende maatregelen nemen.

Mevrouw De Maght maakte een opmerking over de sociale correctie. Zij zegt dat men bij waterzuivering 2 miljard frank heeft laten vallen. Hoe komt men aan die 2 miljard frank ? Het gaat om 75 miljoen kubieke meter, berekend aan het goedkope tarief. Daarbij wordt voor ongeveer 2 miljard frank gratis geleverd.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Dat is ten laste van de watermaatschappijen.

Minister Theo Kelchtermans : De referentie is in dit geval niet het Vlaams Gewest : de burger moet dat betalen. Er vindt dus een verschuiving plaats van 2 miljard frank. Het Vlaams Gewest moet hier wel enige richting aangeven.

Ik zal het voorstel ter sensibilisering voor het rationeel watergebruik in de zomermaanden, ook aan

de verantwoordelijken overmaken. Men kan inderdaad een verwittiging inbouwen.

Wat het bekkenbeleid betreft, werd er intern reeds bij herhaling gediscussieerd over de beste wijze van vereniging van watervoorziening en waterzuivering. Er is daar een synergie mogelijk. In de schoot van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening – de enige maatschappij waar we echt iets te zeggen hebben – en Aquafin, moeten we hiervoor een studiegroep oprichten. We zullen daartoe de nodige opdrachten geven.

Een gedeelte van de afvalcollector wordt op dit ogenblik uitsluitend gebruikt om proceswater naar bedrijven te vervoeren. Dit biedt een belangrijke kans die tot op heden niet wordt benut. Kwalitatief minderwaardig water wordt zo ten behoeve van bedrijven vervoerd. Er komt dus toch iets op gang. Andere watervoorzieningsmaatschappijen volgen dat ongetwijfeld met argusogen. Uiteindelijk is deze ontwikkeling immers ook bedreigend voor hun eigen afzetgebieden. Laten we dus afspreken dat ik eind juni of begin juli een volledige inventaris met alle resultaten voorleg.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Verwimp werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jacky Maes tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de opvolging van de schaderegeling met betrekking tot het Duinendecreet

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Maes tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de opvolging van de schaderegeling met betrekking tot het Duinendecreet.

De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het Duinendecreet kwam op geen eenvoudige manier en in twee fasen tot stand. Het sluitstuk van dit decreet is de schaderegeling en de terugkoopplicht. Dat sluitstuk verscheen in het Staatsblad van 15 november 1996. Meer in het bijzonder in hoofdstuk 1, artikel 3, paragraaf 3 heeft men het over de schadeloosstelling : binnen de 30 dagen moet men de aanvrager op de hoogte stellen. Artikel 4 schrijft voor om binnen de zes maanden uitsluitel te geven. Wat betreft de aankoopplicht verwijst men naar hoofdstuk 2, artikel 5, paragraaf 3, waarin dezelfde periode van 30 dagen wordt voorzien. In artikel 9 heeft men het dan over de termijn van zes maanden.

Volgens onze inlichtingen verloopt de afhandeling bij de bevoegde administratie allesbehalve vlot. Dat leidt ertoe dat de aanvrager niet tevreden is over de gang van zaken, en dat de vrees bestaat dat het Duinendecreet in zijn geheel daarmee op de helling komt te staan. Men vreest dat de mogelijkheid bestaat om straks een aantal elementen uit het dossier te lichten. De procedure is voor de aanvrager gemakkelijk. Voor de administratie daarentegen is ze omslachtig en moeilijk. Bij een dergelijke procedure moet men over een goede administratie beschikken, die in staat is om de procedure tijdig af te handelen. Het zou dan ook nuttig om deze procedures op een goede wijze te begeleiden. Daarvoor moet geschikt personeel worden ingeschakeld.

Ik heb enkele vragen over de schadevergoeding en de terugkoopprocedure. Werden er reeds aanvragen ingediend voor schadevergoeding of terugkoop ? Zijn er reeds dossiers afgewerkt ? Zijn er, in het licht van hogervermelde artikelen 4 en 9, reeds positieve of negatieve besluiten genomen ? Werden al schadevergoedingen toegekend binnen de termijn van zes maanden ? Werden daaraan wijzigingen aangebracht ? Hoeveel claims kan men nog verwachten ?

Als de aanvragen niet worden behandeld, is dat dan te wijten aan een gebrek aan personeel, of zijn daarvoor nog andere redenen aan te voeren ? Is er genoeg competent personeel voorhanden om deze schaderegeling en die terugkoopplicht af te handelen ? Is de minister bereid om de administratie nog meer deskundig personeel ter beschikking te stellen ? Hoeveel personeelsleden hebben zich met deze taak vol- of halftijds beziggehouden ?

Ten slotte heb ik nog een overzichtsvraag. Als de procedure niet wordt gerespecteerd en als het sluitstuk inzake schadevergoeding en terugkoop niet

wordt gerealiseerd, staat het Duinendecreet dan niet op de helling ? Wat zijn de gevolgen van dit alles voor het Duinendecreet ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Uw eerste vraag betreft het aantal aanvragen tot schadevergoeding of terugkoop die op 4 maart 1997 reeds waren ingediend. Op die datum waren er vijf aanvragen tot verplichte aankoop door het Vlaams Gewest. Er waren 18 schadevergoedingsdossiers, waaronder 9 vragen om richtlijnen inzake de samenstelling van de schadevergoedingsaanvraag. Er lopen twee gerechtelijke procedures, en er waren 7 telefonische vragen om informatie. Dat is de stand van zaken op 4 maart 1997.

Hoeveel claims worden er nog verwacht ? Aminschat het aantal te verwachten schadevergoedings-eisen op twee- tot driehonderd, en het aantal te verwachten terugkoopaanvragen op een vijftigtal. Ik kan u niet medelen waarop zij zich baseren, dat zijn de cijfers zoals ze mij werden meegedeeld.

Uw derde vraag heeft betrekking op de kwantiteit en de kwaliteit van het personeel, en op een eventuele laattijdige afhandeling van de dossiers. Het uitvoeringsbesluit over de schaderegeling van 8 oktober 1996 werd gepubliceerd op 15 november 1996. In artikel 10 van dat besluit wordt uitdrukkelijk bepaald dat de aanvragen voor schadevergoeding die voor de inwerkingtreding van dit besluit werden ingediend, worden afgehandeld binnen een termijn van zes maanden na de inwerkingtreding van dit besluit. Dat is dus voor 25 mei 1997. De aanvragen voor schadevergoeding die na de inwerkingtreding van dit besluit werden ingediend, worden afgehandeld binnen een termijn van zes maanden na de verzending van de aanvraag.

Wat de totstandkoming van het uitvoeringsbesluit zelf en de aangepane verbintenissen betreft, heeft de toenmalige minister De Batselier in januari 1995 een commissie ad hoc opgericht. Die commissie wordt voorgezeten door de directeur-generaal van Amins. Hij heeft die commissie ook samengesteld. In die commissie zetelen vertegenwoordigers van de afdeling Natuur, van de afdeling Europa en Milieu, van het Minafonds, van de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management, van de afdeling Juridische dienstverlening, van de afdeling Bouwinspectie van Aroh, van de afdeling Waterwegen van de Kust, en ook van de Dienst der domeinen van het federale ministerie van Financiën.

Kelchtermans

In de nota van 13 september 1995 zegt de directeur-generaal uitdrukkelijk dat deze diensten hun volledige medewerking zullen verlenen aan de uitvoering van het Duinendecreet. Dat is natuurlijk evident : het gaat om onze eigen ambtenaren. Maar toch is het goed dat dit wordt gezegd. Zo wordt duidelijk dat er voldoende motivatie aanwezig is.

Ik behandel hier uw vierde en vijfde vraag samen. De dossiers die werden ingediend overeenkomstig dat besluit van 8 oktober 1996, kunnen dus binnen de vooropgestelde termijnen worden afgehandeld. De periode van zes maanden volstaat. Bovendien hebben de afdeling Natuur en de afdeling Europa en Milieu van de administratie Milieu, Natuur, Land en Water voldoende gekwalificeerd personeel om de dossiers op een correcte wijze af te handelen. Het gaat vooral om ingenieurs en juristen. De directeur-generaal stelt zich zelf garant voor de correcte afhandeling. De afdeling Juridische dienstverlening en de administratie Budgettering zullen die deskundigheid nog versterken. We zullen er overigens voor zorgen dat de directeur-generaal erover waakt dat deze commissie nauwgezet de uitvoering van de afspraken kan opvolgen. Ik zal van hem een maandelijkse rapportering vragen. Ik denk dat de vraag om bijkomend personeel vandaag dus niet terzake is. Men is van oordeel dat met het huidige personeelsbestand de afspraken kunnen worden nageleefd.

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Ik zou toch even willen reageren. Als de minister ons garandeert dat alles binnen de gestelde termijn zal klaar zijn, hoeft hij mijn vraag niet te beantwoorden. Maar als dat niet het geval is, wat gebeurt er dan met het Duinendecreet ? We hopen dat alles in orde is en dat er geen aanleiding is om het Duinendecreet in zijn geheel op de helling te zetten.

Minister Theo Kelchtermans : Als er budgettaire consequenties aan het licht zouden komen, zal de Vlaamse regering daarover discussiëren. De manier waarop men aan schadeclaims tegemoetkomt, is een politieke beslissing en verantwoordelijkheid. Ik kan u zeggen wat het engagement is van mijn administratie in de uitvoering van het decreet. Ze rapporteert me dat die correct verloopt.

De voorzitter : De heer Desmet heeft het woord.

De heer Peter Desmet : Ik weet niet of er cijfers bekend zijn in verband met de dossiers die nu binnen zijn. Het zijn er 23.

Minister Theo Kelchtermans : Dat klopt : vijf over terugkoop, en achttien andere, waaronder twee gerechtelijke procedures : in totaal 23 dossiers.

De heer Peter Desmet : Bij de afhandeling van die dossiers is het toch belangrijk om een onderscheid te maken tussen kleine en grote eigenaars. In het Duinendecreet staat dat na 24 maanden – een lange termijn – het bouwverbod automatisch vervalt. Ik ben ook bekommerd om het vlugge verloop, want het Duinendecreet heeft zelf de effecten bepaald. Bij kleine eigenaars vervalt het bouwverbod na 24 maanden. Ik hoop dat alles binnen de zes maanden kan worden afgehandeld. De kleine eigenaars kunnen we misschien eerst aan bod laten komen, en de grotere kunnen we wat langer laten wachten.

Minister Theo Kelchtermans : Ik weet dat er prioriteiten zijn gesteld in het Duinendecreet. Men moet het uitvoeren zoals is afgesproken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de productie en opslag van gevaarlijke stoffen in de Antwerpse havenregio en de gevolgen voor milieu en veiligheid

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Stassen tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de productie en opslag van gevaarlijke stoffen in de Antwerpse havenregio en de gevolgen voor milieu en veiligheid.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de aanleiding tot deze interpellatie is het feit dat er op minder dan zes maanden tijd twee grote branden zijn ontstaan op de Antwerpse Linkeroever. Beide branden laaiden op in grote overslagbedrijven. De eerste brand is al aan bod gekomen in de interpellatie van oktober vorig jaar. Hij was ook heel wat spectaculairder en erger dan de tweede. Bij die tweede brand was het niet donker, waardoor hij minder zichtbaar was. De producten die in

Stassen

het getroffen bedrijf waren opgeslagen, waren ook minder gevaarlijk voor mens en milieu. Misschien heeft men uit de eerste brand een aantal technieken geleerd om bij het blussen van de tweede brand minder fouten te maken en een efficiëntere bestrijding te hanteren.

Als voormalig minister van Ruimtelijke Ordening zult u zeker weten dat er op Linkeroever nog een aantal werken op stapel staan. De concentratie van de opslag van dergelijke gevaarlijke producten zal nog toenemen door de uitbouw op Linkeroever van een containerkaai en een getijdendok. De kans dat er nog eens zo een brand komt, vergroot. Zoals iedereen weet, ligt daar een concentratie van petrochemische industrie, en bovendien de kerncentrale van Doel. Het is een gevaarlijk gebied. De nodige voorzichtigheid is zeker op zijn plaats, en alles moet in het werk worden gesteld om een herhaling te voorkomen van wat al twee keer is voorgevallen. Als er nog een derde brand zou komen, is het wel duidelijk dat die branden niet aan toeval te wijten zijn.

Ik wil deze problematiek niet verder uitwerken en zal onmiddellijk mijn vragen stellen. Uit de twee branden op zes maanden tijd moeten we conclusies trekken. Het gaat hier misschien niet om de directe bevoegdheid van de minister. Het heeft vooral te maken met de bezorgdheid over de mens, het milieu en de veiligheid. Uitgaande van de volksgezondheid en de milieuveiligheid kan men stellen dat de concentratie op Linkeroever tot een hoog risico heeft geleid. Moet er een afbouw van de concentratie of een andere aanpak komen ?

Al dan niet toevallig waren de twee getroffen firma's twee grote overslagbedrijven, namelijk Talke en de Katoennatie. Welke conclusies moeten we daaruit trekken ? De veiligheidsvoorschriften zijn in dergelijke bedrijven anders dan in productiebedrijven, waar wel zeer stringente veiligheids- en milieunormen gelden, en terecht. Moet de opslag van de petrochemische bedrijven dan wel in die bedrijven zelf gebeuren ? De normen kunnen uiteraard ook worden aangepast. Moet de normering voor opslag van producten van petrochemische industrie niet worden verstrengd ? Ik denk aan branddetectiesystemen en andere milieunormen om branden te voorkomen. Moet opslag worden vermeden en moet er worden gewerkt met het in de industrie gekende systeem van just in time levering ?

Ik heb een derde vraag, waarvan ik beseft dat ze zich niet situeert op het bevoegdheidsniveau van de minister. Is het, gezien de concentratie in de Antwerpse havenregio en de daarmee samenhangende moeilijkheidsgraad, voor de gemeenten mogelijk om hun opdrachten inzake milieu- en brandveiligheid nog te volle op te nemen ? Dringt een aanpak die boven de gemeenten staat, zoals milieudiensten en brandweer, zich niet op ? De gemeenten Antwerpen, Zwijndrecht en Beveren zijn nu voor een groot stuk verantwoordelijk.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik wil nog een pleidooi houden voor de veiligheid van onze noorderburen. Antwerpen heeft iets goed te maken tegenover hen. Men heeft mij gemeld dat bij de opvolging van die brand behoorlijk wat misliep met de communicatie. De bevolking in de Belgische gemeenten werd gewaarschuwd, maar die in de Nederlandse grensgemeenten niet. Ze wonen nochtans even dicht bij de ramp. Ik heb niet kunnen natrekken of dit aan de Vlaamse of de Nederlandse overheid lag. Hetzelfde deed zich voor bij de losgeslagen containers op het Schelde-Rijnkanaal. We kunnen ons terecht vragen stellen bij de grensoverschrijdende samenwerking.

De voorzitter : Dit kan een praktische reden hebben. Bij het treinongeval met de chemische lading in Ekeren-Mariaburg moest Antwerpen het rampenplan coördineren. Men werkt echter met plannen die stoppen bij de grenzen van de stad. De KMO-zone van Kapellen lag daar 100 meter vandaan en viel buiten de grenzen. De witte vlekken op de kaarten worden blijkbaar niet betrokken bij de opvolging van een ongeval.

Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Bij de milieuvergunningaanvraag worden aan de bedrijven bepaalde voorwaarden opgelegd. Indien nodig, en dat ligt vast in de voorschriften van Vlarem, wordt er een veiligheidsrapport opgemaakt. Daarvoor wordt een openbaar onderzoek uitgevoerd. Ik weet dat heel wat van die dossiers moeilijk liggen. Ik zou er vaak liever niet over beslissen. Men moet de regelgeving uiteraard toepassen. Men moet telkens ernstig afgewogen wat de reële en de aanvaardbare risico's zijn voor de omgeving en het leefmilieu. Dat gebeurt ook in die risicodossiers. Aanvaardbare risico's is echter een subjectief begrip. Men moet streven naar identieke criteria, maar men kan een bedrijf geen 24 uur op 24 controleren. Het behoort tot een correcte bedrijfscultuur dat de bedrijven

Kelchtermans

zelfcontrole en -discipline uitoefenen. Ik denk niet dat de ongevallen aan ons vergunningensysteem zijn te wijten. Dat is vrij sluitend.

We hebben de discussie over de verdere uitbreiding van de industrie in de Antwerpse regio hier al gevoerd. Dit moet eerder binnen Ruimtelijke Ordening worden besproken.

U hebt vragen bij de voorwaarden in de Vlarem-reglementering omtrent het opslaan van gevaarlijke stoffen. Moet er geen onderscheid worden gemaakt naargelang de aard van het bedrijf? Het is juridisch gezien zeer ingewikkeld om voor de interne voorschriften voor veiligheid en procedures een onderscheid te maken tussen de chemische en petrochemische bedrijven enerzijds, en de op- en overslagbedrijven anderzijds. Het is niet aan ons om daarover te oordelen. Ook op de gewestplannen is dat onderscheid niet gemaakt. We moeten de bedrijven zelf ter verantwoording roepen.

Uitgaande van de vaststelling dat voor de verschillende sectoren dezelfde voorwaarden moeten gelden, zijn we van mening dat ook de beoordeling van de mogelijke risico's voor mens en leefmilieu op dezelfde wijze moet gebeuren. We hebben geen objectieve reden om de voorwaarden voor het opslaan van gevaarlijke stoffen afhankelijk te maken van de aard van het bedrijf. De dossiers die in beroep worden beoordeeld, eindigen meer en meer bij de Raad van State. Als men een aantal elementaire regels niet respecteert, krijgt men lik op stuk.

Ik vat nog even samen. Ik denk dat onze reglementering voldoende garanties biedt. Het is de vraag of de controle op het naleven van de voorwaarden stringent genoeg is. De uitbouw van de regionale industrie is een zaak van Ruimtelijke Ordening.

Uw derde vraag gaat over de brandveiligheid en de aanpak van een brand. De gemeenten moeten zelf beslissen over de middelen die ze willen besteden aan brandveiligheid. De voorzitter bracht de beperktheid van het Antwerpse rampenplan ter sprake. De coördinatie bij een dergelijk ongeval is een taak voor de provincie. Dit vraagt ook om een intergemeentelijke aanpak. De gewestelijke en gemeentelijke brandweerkorpsen moeten afspraken maken over hun optreden en samenwerken.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Voor zover ik weet zijn er op de Antwerpse linkeroever tot nog toe weinig problemen geweest met de vergunningen. Ik vroeg vooral naar uw conclusies uit die twee grote branden. Ik beseft dat dat niet alleen tot de leefmilieu-problematiek behoort. Ik neem akte van het antwoord van de minister.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 17.25 uur.*

BIJLAGE

**Prijsindicaties voor gratis levering van 15 m³ per persoon
(inclusief grondwaterheffing)**

	Vaste vergoeding		Prijs per m ³	
	Heden	Met 15 m ³ /pers. gratis	Heden	Met 15 m ³ /pers. gratis
VMW	W. Vl.-Brab.-Limb. 1260 fr. (incl. meterhuur)	W. Vl.-Brab.-Limb. 1260 fr. (incl. meterhuur)	Schijf 25-1000 m ³ W. Vl. 45 fr. Brab. 39 fr. Limb. 30 fr.	Schijf 0-1000 m ³ W. Vl. 61 fr. Brab. 55 fr. Limb. 46 fr.
	O. Vl. 1440 fr. (incl. meterhuur)	O. Vl. 1440 fr. (incl. meterhuur)	O. Vl. 41 fr. (24 m ³ gratis)	O. Vl. 57 fr.
AWW	met watermeter : (DN = 20 mm) 1972 fr. meterhuur 332 fr.	met watermeter : (DN = 20 mm) 1200 fr. meterhuur 332 fr.	29 fr. (68 m ³ gratis)	prijsaanpassing over 3 kw. 35 fr. over 4 kw. 34 fr.
	zonder watermeter basisrecht	zonder watermeter 1200 fr.	bijrecht kranen	saldo (jaarverg.- vaste verg.) : + 25 %
PIDPA	880 fr.	vaste vergoeding 600 fr. meterhuur (D = 20 mm) 280 fr.	29 fr. (24 m ³ gratis)	aanpassing over 4 kw. 0-250 m ³ 46 fr. > 250 m ³ 49 fr. aanpassing over 3 kw. (enkel kalenderjaar 1997) 0-250 m ³ 44 fr. > 250 m ³ 47 fr.
IWM	Brabant 1080 fr. Limb. 1080 fr.	Brabant 1080 fr. Limb. 1080 fr.	schijf 26-1000 m ³ Brabant 36 fr. Limb. 28 fr. (25 m ³ gratis)	schijf 1-500 m ³ Brabant 48 fr. Limb. 44 fr. schijf 501-1000 m ³ Brabant 41 fr. Limb. 33 fr.

	Vaste vergoeding		Prijs per m ³	
	Heden	Met 15 m ³ /pers. gratis	Heden	Met 15 m ³ /pers. gratis
TMVW	937 fr.	937 fr.	gemiddeld 43,5 fr. min/max 30-60 fr.	gemiddeld 73,5 fr. min/max 50-150 fr.
IWVA	1272 fr.	1272 fr.	> 24 m ³ 32 fr. (24 m ³ gratis)	0-500 m ³ 47 fr. > 500 m ³ 37 fr.
Heusden- Zolder	1260 fr.	1260 fr.	25-1000 m ³ 28 fr. (24 m ³ gratis)	1-1000 m ³ 46 fr.
Tongeren	1104 fr.	1260 fr.	25-1000 m ³ 28 fr. (24 m ³ gratis)	1-1000 m ³ 46 fr.
Knokke- Heist	0 fr.	0 fr.	43 fr. (0 m ³ gratis)	60 fr.
Oudenaarde	660 fr.	660 fr.	40,50 fr. (0 m ³ gratis)	77 fr.
Sint-Niklaas	1440 fr. (incl. meterhuur)	1440 fr. (incl. meterhuur)	> 25 m ³ 41 fr. (24 m ³ gratis)	1-500 m ³ 50 fr. > 500 m ³ 43,50 fr.
Ieper	1200 fr.	1200 fr.	31-5000 m ³ 46 fr. (30 m ³ gratis)	0-1000 m ³ 61 fr.